

Kronika mesta Žilina za rok 2022 má 102 strán.

KRONIKA MESTA ŽILINA

Písanie kroniky patrí do pracovnej agendy **Odboru komunikácie a vzťahov s verejnosťou Mestského úradu v Žiline**. Jeho zamestnanci sa venujú tvorbe textov, majú široký prehľad o dianí v meste a poznajú historické súvislosti. Kroniku napísala Martina Brnčalová pod dohľadom vedúcej odboru Kataríny Gazdíkovej. Na korektúre textu sa podieľali Petra Škulcová, Dominika Priečková, Kristína Šimurdová a Zuzana Machynová. Kroniku graficky spracovala Barbora Obertová. Fotografie zhotovili Dávid Mičuch a Martina Brnčalová. Tlačové správy za mesto Žilina vydávali hovorcovia Vladimír Miškovčik a Barbora Žigová.

DÁTUM	OBSAH	STRANA
január		
1.1.	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021 - výsledky	7
1.1.	Žilinská pôrodnica je najobľúbenejšia	8
3.1.	Máme najkrajší vianočný trolejbus	9
12.1.	Oplotenie na Novom cintoríne	9
17.1.	Očkovanie detí proti Covidu-19	10
18.1.	Bezpečnosť Vodného diela Žilina	10
18.1.	Mesto zverejnilo Plán obnovy zelene	11
21.1.	Nové basketbalové koše a pingpongové stoly vo verejnom priestore	11
26.1.	V meste pribúdajú kontajnery na kuchynský bioodpad	11
február		
4.2.	Zbierka pre zraneného Žilinčana	14
8.2.	Modernizácia železničného uzla Žilina	14
17.2.	Rekonštrukcie zastávok mestskej hromadnej dopravy	15
21.2.	Vtáčie búdky v Parku Carla Gustava Swenssona	15
27.2.	Nové vedenie Klubu vojenských výsadkárov Slovenskej republiky	16
27.2.	Do Žiliny prichádzajú prví vojnoví utečenci z Ukrajiny	17
28.2.	Zbierka na pomoc ľuďom z Ukrajiny	19
marec		
3.3.	Kryty civilnej obrany v meste	21
6.3.	Koncert pre Ukrajinu	23
7.3.	Centrum prvého kontaktu na pomoc Ukrajine	23
7.3.	Ukončenie dohôd s partnerskými mestami Krasnojarsk a Grodno	23
7.3.	Lipy na Kysuckej ulici	24
8.3.	Medzinárodný deň žien na mestskom úrade	24
8.3.	Kone odstraňovali suché stromy v Lesoparku Chrast'	24
15.3.	Rast cien pohonných hmôt	25
30.3.	Rekonštrukcia parku pri mestskom úrade	25
apríl		
4.4.	Mesto ocenilo pedagógov	28
6.4.	Cyklotrasa Kotešová – Považský Chlmec	28
8.4.	Pamätník s menami padlých vojakov v 1. svetovej vojne	28

8.4.	Veľkokapacitné asistenčné centrum pre ľudí z Ukrajiny	29
10.4.	Práce ekoaktivistov na Frambore	29
11.4.	Najúspešnejší športovci mesta Žilina za rok 2020 a 2021	30
13.4.	Úspechy žilinských hokejistov	31
14.4.	Rok dobrých správ - výstava	31
21.4.	Zrušenie nosenia ochranných respirátorov v interiéri	32
25.4.	Zatvorenie Centra prvého kontaktu na pomoc Ukrajine	32
25.4.	Odstaňovanie nelegálnej reklamy	32
26.4.	Nové názvy miestnych lokalít	32
27.4.	Krajský súd zostáva zachovaný	33
máj		
3.5.	Prvá nekosená lúka	35
4.5.	Memorandum o obnove športového areálu v Bánovej	35
5.5.	Hniezda pre ryby na Vodnom diele Žilina	36
10.5.	Jedinečná operácia ramennej kosti	36
12.5.	Čipovanie smetných nádob	36
12.5.	Smetné nádoby na zber jedlých tukov a olejov	37
16.5.	Symbol jezuitov na Kostole Obrátenia svätého Pavla	37
19.5.	Štrajková pohotovosť slovenských samospráv	38
23.5.	Žilinská univerzita v Žiline vo svetovom rebríčku	38
jún		
1.6.	Nový tréner MŠK Žilina - Jaroslav Hynek	40
2.6.	Nové virtuálne stanice BikeKIA	40
3.6.	Vlaková nehoda medzi Žilinou a Vrútkami	40
16.6.	Mestský hokejový klub MsHKM Žilina, s. r. o. má nového majiteľa	41
19.6.	Rekord v najväčšej omelete na Slovensku	41
23.6.	Nový rektor Žilinskej univerzity v Žiline - Ján Čelko	41
27.6.	Otvorenie nového atletického štadióna pri univerzite	42
júl		
1.7.	Učiteľom Slovenska 2021 sa stala nemčinárka Alexandra Hučeková zo Žiliny	44
11.7.	Integrovaný dopravný systém Žilinského samosprávneho kraja	44
13.7.	Rekonštrukcia dopravného ihriska na Vlčincoch	45
14.7.	Pamiatka detských obetí vojny na Ukrajine	45
15.7.	Pitné fontány v meste	45

15.7.	Asfaltárske práce na estakádnej kruhovej križovatke Rondel	45
16.7.	Kamene na zakopnutie - pamätník	46
21.7.	Trávenie psov na sídliskách Vlčince a Solinky	47
august		
1.8.	Verejné osvetlenie v správe Technických služieb mesta Žilina	49
2.8.	Betónovo-kovové kryty na zberné nádoby na Hájkiku	49
2.8.	Prieskum Bariéry na území Mesta Žilina	50
5.8.	Polícia kontrolovala cyklistov a kolobežkárov	50
15.8.	SOS gombík tiesňového volania	50
16.8.	Mesto pokračuje v rekonštrukciách zastávok MHD	51
18.8.	Modernizácia a rozšírenie trolejbusovej infraštruktúry	51
23.8.	Príprava revitalizácie podchodu pod Rondlom	52
25.8.	Prvá stanica so zdieľanými bicyklami BikeKIA v Závodí	52
26.8.	Reštaurácia Na bráne ukončila prevádzku	53
26.8.	Vífazi učiteľskej ankety Zlatý Amos	53
31.8.	August - najplodnejší mesiac v žilinskej nemocnici	54
31.8.	Žilinčania spoznali kompletný zoznam kandidátov do komunálnych volieb	54
september		
5.9.	Prvý školský deň a rekonštrukcie materských škôl	57
22.9.	Testovanie predných brzdových svetiel	57
22.9.	Žilinská plavecká štafeta 14. ročník	58
23.9.	Rozsvietenie Kostola Obrátenia sv. Pavla	59
23.9.	Mesto ocenilo šesť významných osobností	60
30.9.	Rekonštrukcia Materskej školy Andreja Kmeťa	62
október		
1.10.	Revitalizácia Parku sv. Juraja v Trnovom	64
5.10.	Cyklomagistrála Terchovská dolina	64
8.10.	SMART lokalita Solinky	64
12.10.	Smrteľný útok na homosexuálny pár	65
18.10.	Nové cykloprístrešky a úseky cyklotrás	65
20.10.	Zarybňovanie zubáčom veľkouústym	66
25.10.	Prvé bezbariérové ihrisko v Žiline	66
26.10.	Cena Európskeho týždňa mobility	67
29.10.	Spojené voľby 2022	67
31.10.	Modernizácia odborných učební	71
31.10.	Súd rozhodol v prospech homosexuálnych manželov	71

november		
4.11.	Mestský úrad v Žiline získal titul CAF	73
6.11.	Vianočný stromček na Mariánskom námestí	73
8.11.	Pamätná tabuľa na pamiatku Josefa Červinku	73
11.11.	Rekonštrukcia lávky na Obchodnej ulici na Vlčincoch	73
14.11.	Výstava mini betlehemov	74
16.11.	Literárny park za budovou Krajskej knižnice	75
16.11.	Žilinu potrápila niekoľkohodinová snehová kalamita	75
21.11.	Uzatvorenie železničného podjazdu na Kysuckej ulici	76
december		
1.12.	Železničná stanica sa stala národnou kultúrnou pamiatkou	79
6.12.	Forbes oceňoval Osobnosti roka 2022	79
9.12.	Zdieľané bicykle BikeKIA v Žiline ukončili rekordnú sezónu	80
16.12.	Publikácia o histórii Žiliny s názvom Vlčince	80
17.12.	Aujezského choroba, tzv. pseudobesnota	81
19.12.	Dopravný podnik mesta Žiliny otvoril nové predajné miesto	81
21.12.	Čistenie múrov balustrády pod Katedrálou Najsvätejšej Trojice	81
26.12.	V Žiline sa pohybuje približne 200 ľudí bez domova	82
31.12.	Demografické údaje o roku 2022	83

JANUÁR

2022

01

1. január

Štatistický úrad SR na konci roka 2021 vyhlásil výsledky Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021, ktoré sa konalo v termíne od 15. februára do 31. marca 2021. Sčítanie bolo po prvýkrát plne elektronické. Obyvatelia sa sčítavali sami, online, prostredníctvom formulára na webstránke www.scitanie.sk alebo cez mobilnú aplikáciu. Účasť na sčítaní bola povinná pre každého obyvateľa SR. Pre technicky menej zdatných občanov bola k dispozícii telefonická infolinka s asistenčnou pomocou. Štatistický úrad organizuje sčítanie obyvateľstva každých desať rokov.

ÚDAJE O OBYVATEĽOCH

Počet obyvateľov spolu: 82 656, z toho 40 136 mužov a 42 520 žien

Hustota obyvateľstva (ob./km²): 1 032,73

Štátni občania: 81 602

Cudzinci: 1 017

Veková štruktúra

0 až 14-roční: 12 455

15 až 64-roční: 54 975

65 a viac roční: 15 226

Priemerný vek (roky): 42,37

Vzdelanie

Základné: 9 033

Stredoškolské: 38 278

Vysokoškolské: 22 861

Ekonomicky aktívni: 44 093

Najpočetnejšie náboženské vyznania

Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke): 47 819

Bez náboženského vyznania: 24 034

Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku
(evanjelické): 2 339

Rodinný stav

slobodný, slobodná: 35 515

ženatý, vydatá: 33 391

rozvedený, rozvedená: 8 040

vdovec, vdova: 5 416

ÚDAJE O DOMOCH

Domy: 10 333

Rodinné domy: 7 602

Bytové domy: 1 819

Domy vo vlastníctve fyzickej osoby: 7 962

Domy s vodovodnou prípojkou v dome z verejnej siete: 8 471

Domy s plynovou prípojkou: 8 973

Domy s prípojkou na kanalizačnú sieť: 8 009

Obnovené domy: 7 373

ÚDAJE O BYTOCH

Byty: 37 024

Byty v rodinných domoch: 7 747

Byty v bytových domoch: 27 836

Obecné byty: 1 085

Priemerná podlahová plocha bytu (m²): 80,17

Byty s vodovodom zo spoločného zdroja: 35 648

Byty vykurované plynom: 13 952

1. január

Najoblúbenejšou pôrodnicou sa opäť stala žilinská, kde sa za minulý rok narodilo takmer 1 900 detí. Počet rodičiek v porovnaní s rokom 2020 mierne stúpol, keďže v uvedenom roku si túto nemocnicu vybralo 1 865 žien. Podľa primára oddelenia gynekológie a pôrodnictva, Martina Sudeka, sa tak udialo vďaka modernizácii a mnohým vylepšeniam. Už štandardne boli najrušnejšie letné mesiace. Rekordný bol predovšetkým jún, keď sa odvieďlo 213 pôrodov, v rámci ktorých sa 3-krát narodili dvojčiky. Nemocnica taktiež zabezpečila 53 pôrodov žien s koronavírusom. Prvenstvo si udržali chlapci, narodilo sa ich 956. K najčastejšie vyberaným menám

patrili Jakub, Michal, Lukáš, Samuel alebo Tomáš. Dievčat prišlo na svet 938 a do zoznamu najobľúbenejších mien sa dostali Eliška, Natália, Ema, Nina a Nela. Prvým bábätkom roka 2022 sa stal chlapček, Leo z Kamennej Poruby.

3. január

Miláčik žilinskej dopravy opäť vyhral v medzinárodnej súťaži o najkrajší vianočný trolejbus. V konkurencii 22 vozov z vyše 20-krajín sveta sa Dopravnému podniku mesta Žiliny podarilo obhájiť minuloročné víťazstvo. Vyzdobené vozidlo vyrazilo do ulíc po 11-krát. Tento raz v podaní Škody 26TrA Solaris ako najnovšieho a najmladšieho modelu vo vozovom parku. Vďaka parciálnemu prevedeniu trolejbusu dokázalo vozidlo prejsť časť trasy aj mimo trakčného vedenia, a tak mohlo robiť radosť ľuďom i v mestských častiach. Z rovnakého dôvodu vozidlo počas sviatkov menilo svoje trasy.

Žilinský trolejbus bol opäť najkrajší.

12. január

Začala sa výstavba nového oplotenia na Novom cintoríne, ktorá by mala zabrániť vstupu diviež zveri na pozemok. Na cintorín sa do tej doby často dostávali diviaky a srnčia zver, ktorí pustošili pietne miesta. V okolí hrobov sa veľakrát nachádzali zvieracie výkaly, rozbité sklo a priestor bol výrazne rozrytý. Mesto v tejto súvislosti požiadalo okresný úrad o povolenie mimo-

riadneho lovu diviakov na nepoľovných plochách v intraviláne mesta. Radnica zároveň upozorňovala verejnosť, aby dbala na dôkladné zatváranie hlavnej brány. Tá mnohokrát ostávala otvorená, a tým pádom mala zver voľný vstup na pozemok a spôsobovala škody.

Obhliadka nového oplotenia na Novom cintoríne.

17. január

Žilinská nemocnica po prvýkrát očkovala proti covidu-19 deti vo veku od 5 do 11 rokov. Každé z detí dostalo špeciálny certifikát, ktorý obsahoval potvrdenie o statočnosti a právoplatný status VAKCÍHrdinu, ktorý pomáha krajine v boji proti pandémie. O dobrú náladu na detskom oddelení sa postarali zdravotní klauni. V prvý deň bolo zaočkovaných 30 detí.

18. január

Hydrotechnický výskum potvrdil, že Vodné dielo Žilina dokáže aj po dvadsiatich rokoch bezpečne zvládať veľké prietoky. V rámci prác sa preverila kapacita hate vodnej nádrže za pomoci matematického modelovania na jednodimenzionálnych a trojdimenzionálnych modeloch prúdenia vody v kombinácii s fyzikálnym modelovaním. Vedenie Vodohospodárskej výstavby kladie mimoriadny dôraz na bezpečnosť prevádzky vodných stavieb v správe a usiluje sa o ich neustále zlepšovanie. Výsledky výskumu poslúžia na skvalitnenie prevádzky Vodného diela Žilina, čím sa zoptimalizuje prevádzka vodnej elektrárne a zabezpečí sa vyššia bez-

pečnosť pri prevádzaní veľkých prietokov, vrátane storočnej vody. Výskum pre štátny podnik Vodohospodárska výstavba zrealizovala Stavebná fakulta STU v Bratislave.

18. január

Mesto zverejnilo plán obnovy zelene v meste. Proces mal prebiehať v dvoch etapách:

1, Výrub vybraných drevín a krovitého porastu. Išlo o zeleň, ktorá mala zlý zdravotný stav a nebolo možné ju zachrániť, ďalej dreviny rastúce v tesnej blízkosti bytových domov, kde nadmerne tienili alebo poškodzovali nehnuteľnosti svojou korunou, alebo koreňovým systémom a v neposlednom rade zeleň, ktorá svojimi rozmermi ohrozovala zdravie a majetok ľudí. Najviac drevín bolo odstránených na Ulici M. R. Štefánika (45 ks), na Rosinskej ceste (3 ks), na Bajzovej ulici (23 ks a 8 m² krovitého porastu), v areáli MŠ Petzvalova (23 ks a 6 m² krovia) a na sídlisku Hájik. Z celkového počtu bolo až 70 kusov drevín odstránených na základe podnetov od občanov mesta.

2, Náhradná výsadba v miestach výrubu, a to vhodnejším druhovým zložením zelene pre daný typ územia a už s takými rozmermi, aby mohli okamžite začať plniť svoju funkciu. Malo ísť o rôzne druhy javorov, višne, brest, hraby či platan. Okrem náhradnej výsadby v objeme 192 ks drevín bola v aktuálnom roku naplánovaná výsadba ďalších 638 ks financovaná z Nórskeho fondu. Úspešný príklad obnovy zelene vhodnejšími drevinami už mesto zrealizovalo na Rudnayovej ulici, v časti Moyzesovej ulice i na Fándlyho ulici, kde došlo k výrubu pri rekonštrukcii križovatky. Postupne tam pribudli nové dreviny s efektom kvitnutia. Zmenou prešiel tiež Sad SNP, kde samospráva omladila a odstránila niektoré krovité porasty, ktoré už koncepčne nezapadali do uvedeného územia.

21. január

Žilinská komunitná nadácia využila financie vo výške 20 000 eur z fondu na podporu mimoriadnej športovej činnosti, investičné zámery a údržbu športovej infraštruktúry v meste na zabezpečenie siedmich basketbalových košov a dvoch pingpongových stolov. Na sklonku minulého roka športové vybavenie pribudlo v mestských častiach Hliny, Vlčince, Hájik, Zádubnie a Bytčica.

26. január

K aktuálnym zvonovým kontajnerom na kuchynský bioodpad (100 ks) mesto zaobstaralo ďalších 950 kusov menších, 240 litrových, nádob hne-

dej farby. Tie boli umiestnené pri nádobách na zmesový odpad, teda v primeranej vzdialenosti od bytových domov. Na triedenie kuchynského bioodpadu je potrebné využívať výlučne biologicky rozložiteľné vrecká, ktoré sa dajú zakúpiť v predajniach drogérie. Používať bežné plastové vrecká je zakázané, pretože tie kuchynský bioodpad znehodnocujú. V roku 2021 sa v Žiline podarilo vyzbierať 519 ton kuchynského bioodpadu.

FEBRUÁR

2022

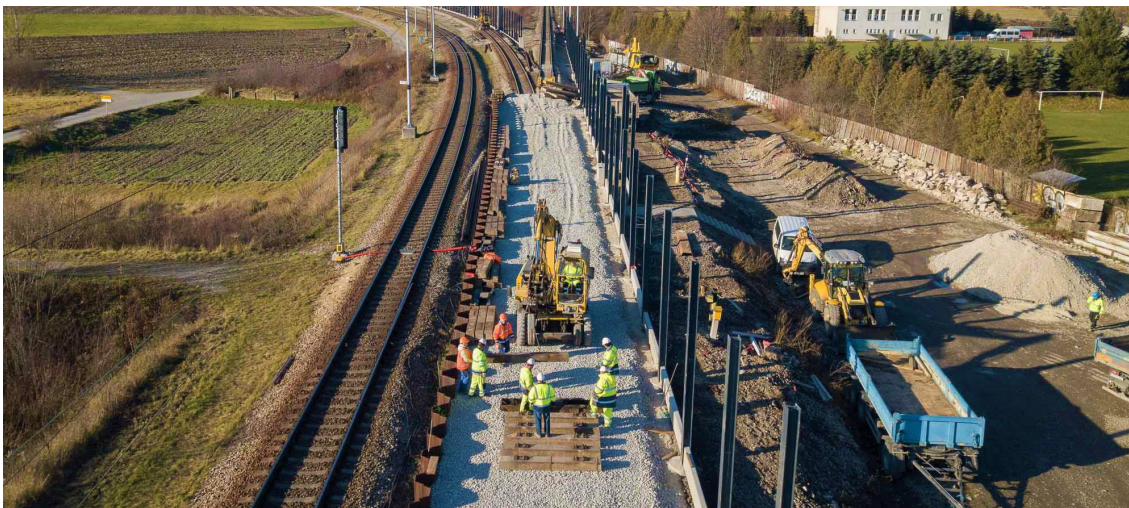
02

4. február

Na pomoc vážne zranenému Žilinčanovi Michalovi ľudia za jeden deň vyzbierali viac ako 41 000 eur. Michal Časnocha mal pri športe v zahraničí nehodu a ležal v nemocnici. Po zvážení okolností sa ho najbližšia rodina rozhodla transportovať domov na Slovensko, kde mal podstúpiť ďalšie zákroky. Nešťastná udalosť sa mu stala pred približne tromi týždňami. Jeho stav bol vážny, mal vnútorné krvácania, opuch mozgu, zlomené rebrá aj panvu. Taktiež utrpel zlomeninu nohy a otvorenú zlomeninu ruky. Vzhľadom na veľmi vysoké finančné náklady, ktoré zahŕňali nielen jeho ošetrovanie, ale aj transport domov na Slovensko, sa jeho najbližší rozhodli osloviť verejnosť so žiadosťou o pomoc. V tejto súvislosti bol zriadený transparentný účet, kam mohli ľudia poslať dobrovoľný príspevok.

8. február

Megaprojekt železníc bol v plnom prúde. Modernizácia železničného uzla Žilina za 323 miliónov eur z eurofondov zahŕňala prestavbu existujúcej železničnej dopravnej cesty, zvýšenie technickej vybavenosti, zabudovanie moderných a progresívnych prvkov. Projekt riešil komplexnú rekonštrukciu železničnej infraštruktúry v meste Žilina a jeho blízkom okolí. Stavba mala dĺžku 14 km v smere východ – západ a 2,3 km v smere sever – juh. Modernizácia uzla Žilina bola jednou z historicky najväčších investícií do železníc na Slovensku, pričom jej prínosom nebola len obnova a skvalitnenie samotnej koľajovej infraštruktúry, ale tiež skvalitnenie dopravného riešenia v celom dotknutom území – či už pre automobilovú dopravu, cyklistov alebo chodcov. V rámci projektu sa malo zrealizovať 8 nových podchodov pre cestujúcich a verejnosť, 8 zrekonštruovaných železničných mostov, 11 348 metrov protihlukových stien, 50 144 metrov koľají dotknutých modernizáciou a 149 325 m³ zabudovaného koľajového lôžka. Predpokladané ukončenie prác je na konci roka 2024.

Práce na modernizácii železničného uzla Žilina. Zdroj: uzolzilina.sk

17. február

Žilinská samospráva zavŕšila rekonštrukciu zastávok mestskej hromadnej dopravy. V rámci druhej etapy prác, ktorá začala v roku 2021, bolo obnovených päť existujúcich zastávok na Komenského ulici v smere na Hliny, na Ulici Mateja Bela v smere na Hájik aj do centra mesta a na ulici Pod hájom v smere na Žilinskú univerzitu i do centra mesta. Nová zastávka pribudla na sídlisku Hájik na Hôreckej ceste. Rekonštrukčné práce stáli viac ako 380 000 eur. Mesto ich zafinancovalo aj z Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP). Počas prvej etapy prác, ktorá začala na jeseň 2018 a skončila v roku 2019, obnovilo mesto dovedna 26 zastávok mestskej hromadnej dopravy. Zastávky sa renovovali celé, obnovil sa zastávkový zásek, nástupište, osadili sa prístrešky a mobiliár. Celkové náklady na investíciu v prvej etape boli vyše 1,8 mil. eur, projekt finančne podporil IROP. Mesto sa vtedy podieľalo na spolufinancovaní sumou vyše 185-tisíc eur. V tretej fáze projektu rekonštrukcie počíta samospráva s opravou ďalších 13 zastávok MHD, ktoré sú z hľadiska majetkovo-právnych vzťahov bezproblémové. Celkové oprávnené výdavky projektu boli odhadované na približne 1,4 mil. eur, mesto by sa malo na financovaní spolupodieľať sumou zhruba 70-tisíc eur. V poslednej štvrtej fáze sa obnovia dve zastávky v centre a širšom centre za viac ako 170-tisíc eur. Dovedna by sa tak v Žiline malo obnoviť až 47 zastávok mestskej hromadnej dopravy.

Nová zastávka na Hôreckej ceste.

21. február

Mesto Žilina sa v spolupráci s občianskym združením Servare et Manere rozhodlo umiestniť vtáčie búdky v Parku Carla Gustava Swenssona. Pri ich

realizácii pomáhal aj ornitológ. Hlavným cieľom inštalácie vtáčích búdok bolo zlepšenie životných podmienok vtáctva, ktoré bolo užitočné vo vytipovaných oblastiach, a to najmä na likvidáciu škodcov. Žlto-modré búdky súviseli v pomenovaní parku po švédskom architektovi a zelené varianty ladili s parkovým mobiliárom. Búdky boli určené pre sýkorky, škorce, či vrabce alebo aj iné dutinové hniezdiče. V parku boli taktiež umiestnené polobúdky, z ktorých jedna bola určená pre sokola myšiara prípadne sovu myšiarku ušatú a druhá pre žltochvosta domového.

Vtáčie búdky v Parku C. G. Swenssona.

27. február

Klub vojenských výsadkárov Slovenskej republiky si na sneme v Žiline zvolil nové vedenie. Po dvoch volebných obdobiach bývalého prezidenta pplk. v. v. Viktora Puchoňa na tomto poste nahradil plk. v. v. Pavel Švelka, ktorý sa stal prezidentom klubu na najbližšie dva roky. V minulosti zastával viacero dôležitých postov. Pôsobil ako zástupca veliteľa Síl pre špeciálne operácie v Trenčíne či odborný radca Odboru Síl špeciálneho určenia Generálneho štábu OS SR. V Žiline pôsobil ako náčelník štábu 5. pluku špeciálneho určenia a bol aj veliacim dôstojníkom niekoľkých zahraničných vojenských operácií. Bývalý prezident Viktor Puchoň strávil vo funkcii štyri roky. Na nedeľnom sneme došlo k viacerým zmenám vo vedení klubu. Novým viceprezidentom sa stal mjr. v. v. Emanuel Nôta, za tajomníka bol zvolený mjr. Vladimír Vaňa. Do funkcie viceprezidenta pre ekonomiku nastúpil kpt. v. v. Miroslav Bellan. Pôvodne 6-členné prezídium sa nástupom pplk. v. v. Denisa Cádera a čat. v. v. Jozefa Dolníka

rozšírilo na 8-členné. Klubu sa týmito zmenami podarila dosiahnuť tzv. generačná výmena, teda omladenie členskej základne, o ktoré sa už roky snažili. Okrem zmeny vedenia boli na zasadnutí udelené aj viaceré ocenenia. Mesto Žilina a Žilinský samosprávny kraj získali za zásluhy Medaily Jozefa Gabčíka. Odchádzajúci prezident si spolu s podpredsedom Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov prevzali Zlatý kríž cti Jozefa Gabčíka. Okrem toho boli viacerí členovia klubu ocenení Zlatým odznakom výsadkového veterána.

27. február

Do Campu Žilina prichádzajú prví vojnoví utečenci z Ukrajiny. Nadácia žilinského veľkopodnikateľa Milana Dubca a žilinská developerská spoločnosť Reinoo sa rozhodli využiť svoje voľné kancelárske priestory v budove na Ul. Alexandra Rudnaya 21 vo Vurale a vytvoriť pre ľudí utekajúcich z Ukrajiny možnosť krátkodobého i dlhodobého ubytovania s prvotnou kapacitou viac ako 200 lôžok. Prevažnú časť hostí tvorili ukrajinské matky s deťmi. Ubytovacie zariadenie zároveň poskytovalo utečencom potrebnú psychologickú, zdravotnú, materiálnu i finančnú pomoc. V priestoroch sa zároveň triedilo oblečenie a jedlo od dobrovoľníkov, ktoré po verejnej výzve prinášali ochotní Žilinčania. Každý, kto chcel obyvateľov Ukrajiny podporiť, mohol priniesť čokoľvek z nasledujúcich vecí:

OBLEČENIE:

- oblečenie nové/nosené, ale čisté,
- tričká, nohavice, bundy, pulóvre,
- ponožky,
- nové – spodná bielizeň (tielká, nohavičky, podprsenky atď.),
- topánky, papuče,
- tepláky/legíny.

ZDRAVOTNÍCKY MATERIÁL:

- obvazy,
- rýchloobvazy, leukoplasty,
- teplomery,
- respirátory,
- AG testy,
- rukavice,
- vitamíny.

POTRAVINY:

- kyslé zavárané uhorky,
- neperlivé minerálky,
- rybacie konzervy v paradajkovej omáčke,
- trvanlivé mlieka,
- strukoviny,
- cestoviny,
- piškóty,
- kukuričné chrumky nesolené pre deti,
- paštéty,
- paštéty vegánske,
- detská výživa,
- kojenecké mlieka,
- sterilizované omáčky na cestoviny,
- káva, čaje,
- sirupy.

DROGÉRIA:

- dezinfekčné gély,
- 120 l vrecia na doklad,
- vlhčené obrúsky na pohotovostnú hygienu dospelého,
- balzamy na pery,
- deodoranty dámske,
- deodoranty pánske,
- obyčajné 1 vrstvové/2 vrstvové obrúsky,
- plienky,
- vložky,
- kuchynské utierky,
- toaletný papier,
- pracie kapsule,
- čistiace prostriedky,
- handry,

- mikroténové vrecká,
- kefky na zuby,
- pasty na zuby,
- tampóny.

OSTATNÉ:

- cestovné tašky,
- jednorazové príbory,
- džbány na vody,
- odkvapkávače na riad,
- žehliace dosky,
- vedrá na mop,
- metly a smetáky,
- rýchlovarné kanvice,
- fény na vlasy.

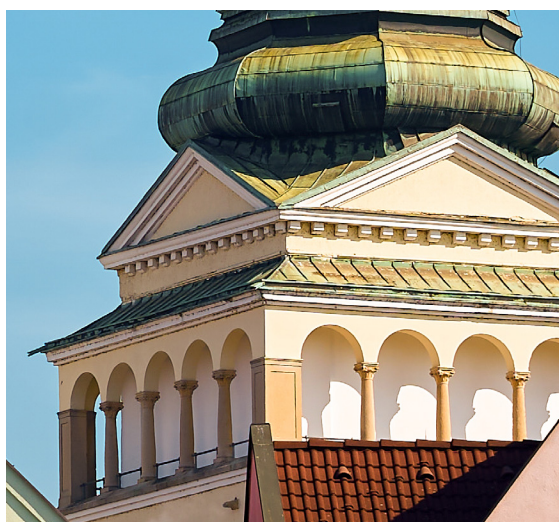
Okrem toho Camp Žilina vyhlásil aj verejnú finančnú zbierku, z ktorej boli hradené vyššie uvedené položky každodennej potreby.

28. február

Žilinčania sa spojili na pomoc ľuďom z Ukrajiny a 2 dni po útoku Ruska na nášho východného suseda vyhlásili prostredníctvom sociálnej siete zbierku materiálnej pomoci. Tisíce Ukrajincov v tom čase prechádzali cez naše hranice bez osobných vecí, stravy a najmä bez financií. Iniciátorom zbierky bol Jakub Dostalek. Cieľom aktivistov bolo vyzbierať čo najviac potravín, vody, hygienických potrieb či hračiek pre deti. Balíky mali Žilinčania v dohodnutom čase priniesť na parkovisko pri predajni Metro (Solinky). Krátko pred začatím zbierky sa v oblasti vytvorili rozsiahle kolóny. Dostať sa na miesto trvalo niektorým vodičom áut aj dvadsať minút. Zbierka získala viacero partnerov, ktorí poskytli firemné autá na prepravu vyzbieraných vecí. Keďže zbierka bola naozaj objemná, aktivistom sa napokon podarilo zabezpečiť kamión s dvadsaťmetrovým návesom, ktorý po naložení putoval priamo do obce Ubl'a (okres Snina).

MAREC

2022

03

3. marec

V súvislosti s vypuknutím vojnového konfliktu na Ukrajine sa verejnosť začala živo zaujímať o stav a kapacitu krytov civilnej ochrany. V Žiline bolo celkovo 94 ochranných stavieb s kapacitou 20 000 ľudí, ďalších 24 krytov bolo v majetku mesta. Z preventívnych dôvodov v tom čase prebiehala ich opätovná previerka, a to na území celej krajiny, hoci Slovenská republika ako suverénny člen NATO, ani mesto Žilina neboli v bezprostrednom vojenskom ohrození.

• Vo vlastníctve mesta Žilina bolo celkom 24 stavieb civilnej ochrany (CO krytov), z toho 14 odolných a 10 plynotesných s celkovou kapacitou viac ako 3 500 osôb. Najväčší mestský úkryt sa nachádzal pod Ulicou Juraja Fándlyho a zместilo sa doň viac ako 500 obyvateľov. Kryty boli podľa samosprávy použiteľné a pravidelne sa v nich podľa potreby a v zmysle zákona vykonávali údržbové či revízne elektroinštalačné práce, napríklad tlakové skúšky, vetranie, maľovanie, opravy a pod. Stavby boli najmä v suterénoch obytných domov, boli bez okien, plynotesné a mali zabezpečenú dodávku filtrovaného vzduchu. V ochranných stavbách sa nachádzala iba najnutnejšia výbava v zmysle vyhlášky č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany. Obyvateľom by mali v prípade potreby poskytnúť ubytovanie minimálne na 5 dní.

Na území mesta bolo evidovaných celkom 94 ochranných stavieb s kapacitou viac ako 20-tisíc ukrývaných osôb, časť z nich je v správe rôznych subjektov - napríklad Žilinská univerzita v Žiline, ÚPSVaR, Žilinská teplárenská, Fakultná nemocnica s poliklinikou, Žilinský samosprávny kraj, Železnice Slovenskej republiky, OSBD Žilina, RÚVZ Žilina, Žilinská diecéza, Ministerstvo vnútra SR, spoločenstvá vlastníkov bytov.

• Okrem týchto objektov boli v meste vytipované vhodné podzemné alebo nadzemné priestory stavieb, ktoré by v čase vojny, resp. vojnového stavu a po vykonaní svojpomocne špecifikovaných úprav mali spĺňať funkciu jednoduchých úkrytov. Išlo najmä o podzemné parkoviská, garáže, pivnice a pod. Úlohou okresných úradov a okresných úradov v sídle kraja bolo okrem iných úloh na úseku civilnej ochrany aj vedenie registrov odolných a plynotesných úkrytov.

Zoznam stavieb civilnej ochrany (CO krytov) v majetku mesta Žilina:

- Predmestská 1610/86,
- Veľká okružná 2130/88,
- Veľká okružná 2132/82,
- Juraja Fándlyho 2161/10,
- Antona Bernoláka 2200/34B,
- Antona Bernoláka 2200/26F,

- Antona Bernoláka 2201/14,
- Antona Bernoláka 2201/22B,
- Komenského 2231/51,
- Juraja Fándlyho 2195/38, 42,
- Tajovského 2039/4,
- Na Závaží 858/5,
- Rybníky 945/11,
- 1. mája 735/28,
- 1. mája 1014/10,
- Kukučínova 999/2,
- Republiky 1031/7,
- Hlboká cesta 1707/2,
- Hálkova 2969/20,
- Suvorovova 2678/19,
- Daxnerova 2726/1,
- Veľká okružná 1310/19,
- Radlinského 296/3-5,
- Námestie obetí komunizmu 1.

Verejnosc' otvorila tému CO krytov.

6. marec

V Žiline, podobne ako aj v iných slovenských mestách, sa konal Koncert pre Ukrajinu na podporu utečencov z vojnu zmetajúcej sa krajiny. Verejnosť mohla finančne prispieť na pomoc Ukrajincom formou dobrovoľnej zbierky.

**KONCERT
PRE
UKRAJINU**

ŽILINA 6.3. MARIÁNSKE NÁMESTIE 16:00

**HOTEN TOTEN
ARZÉN
AYA
PETER CMORÍK
BARBORA ŠVIDRAŇOVÁ
MAROSH/PLAY
BRIAN BAJAK
RODION SUN LION (UA)
NEBESKÁ MUZIKA
KLAN
MOONMEN
NIKITA SLOVÁK**

MESTO ŽILINA - STANICA ZÁRIEČIE - KLUB 77 ŽILINA - SPICYBROWN

7. marec

Mestský krízový štáb zriadil na ulici Horný val 24 Centrum prvého kontaktu na pomoc Ukrajine. V centre mohli odídenci získať všeobecné informácie o zdravotnej starostlivosti, možnostiach ubytovania, školskej dochádzky, sociálnych dávok, či vybavenia potrebných dokladov. Žilinčania v centre prihlasovali Ukrajincom, ktorým poskytli bezplatné ubytovanie a tiež sa mohli informovať o dobrovoľníckej práci alebo finančnej a materiálnej pomoci.

Mestský úrad v Žiline od vzniku vojenského konfliktu na Ukrajine v maximálnej možnej miere spolupracuje na riešení utečeneckej krízy na území mesta Žilina. Samospráva ako okresný koordinátor pomoci ľuďom z vojnu zasiahnutej Ukrajiny spolupracuje s iniciatívou Žilina pomáha Ukrajine, Ukrajinským komunitným centrom, Slovenským červeným krížom, Campom Žilina, ale aj s množstvom dobrovoľníkov. Pomocnú ruku utečencom neváhali podať ani Žilinčania či už poskytnutím bezplatného ubytovania, finančnou pomocou alebo kúpou potravín, drogérie a iných nevyhnutných vecí.

7. marec

Žilinská samospráva rešpektuje Ukrajinu ako nezávislý a suverénny štát a nikto nemá právo narušovať jej suverenitu. „Ruská federácia svojím konaním

ohrozuje európsku a globálnu bezpečnosť," konštatovalo sa vo vyhlásení, ktoré prijalo Mestské zastupiteľstvo v Žiline na svojom mimoriadnom zasadnutí. Ako reakciu na vojenský konflikt na Ukrajine, mestskí poslanci schválili ukončenie dohôd s partnerskými mestami Krasnojarsk (Ruská federácia) a mestom Grodno (Bieloruská republika). V dôvodovej správe bolo zároveň uvedené, že po ukončení vojny na Ukrajine a zmene režimu v Ruskej federácii a Bielorusku, bude mesto pripravené partnerstvo s týmito mestami obnoviť.

7. marec

Na Kysuckej ulici v Žiline sa už stovky rokov týčil rad majestátnych líp. Jedna z nich prežila až 350 zím a bola najstarším stromom v celom meste. Lipy však boli v zlom a zanedbanom stave. Za ich záchranu sa rozhodli bojovať žilinskí aktivisti z občianskeho združenia Žilinský skrášľovací spolok na čele s Jánom Rzeszotom. Jedna 350-ročná lipa bola chránená štátom, čo dokazoval aj štátny znak na jej kmeni, nikto sa o ňu však už dlhé roky nezaujímal. V minulom storočí bola spevnená oceľovou obručou, ktorá bola teraz vrastená hlboko do jej kmeňa a stromu už viac škodila, než pomáhala. Primátor Peter Fiabáne prisľúbil, že mesto začne rokovanie so Štátnou ochranou prírody a arboristom a urobí všetko pre to, aby sa z chránených líp mohli tešiť aj ďalšie generácie. Skôr než však stihli pristúpiť k akýmkoľvek krokom pre záchranu stromov, do jednej z líp udrel blesk, ktorý ešte zväčšil jej poškodenie. Neskôr stihla stromy čiastočne ošetriť Správa národného parku Malá Fatra. Aktivista Ján Rzeszoto sa vyjadril, že bude spolu so svojím občianskym združením pozorne sledovať, či bude chráneným stromom poskytnutá prisľúbená pomoc. Žilinský skrášľovací spolok sa už dlhodobo podieľal na rôznych aktivitách, ktoré sa týkali mestskej zelene a jej ochrany. Práve oni stáli za vytvorením parku Frambor pod žilinskou estakádou.

8. marec

Medzinárodný deň žien sa oslavoval aj na Mestskom úrade v Žiline. Primátor Peter Fiabáne aj v tomto roku pokračoval v milej tradícii, keď osobne k sviatku priniesol všetkým dámam po ružičke a poďakoval sa za ich prínos na pracovisku. Celkovo pre Mesto Žilina, t. j. mestský úrad, jasle, opatrovateľská služba, jedálne, rôzne komunitné centrá a podobne, v tom čase pracovalo 376 zamestnancov, z toho 306 bolo žien.

8. marec

Lesným robotníkom pri odstraňovaní suchých stromov zo žilinského Lesoparku Chrašť pri prácach pomáhal i pár koní. Samospráva sa pre tento šetrnejší spôsob presunu dreva rozhodla aj z dôvodu, aby ťažké lesné

mechanizmy nepoškodzovali cesty. Koníky boli oproti strojom šetrnejšie k porastom, nerobili také škody, neodierali stromy a nevytvárali koľaje v pôde. Štvornohí pomocníci odťahovali stromy, ktoré napadol škodca alebo boli vysušené a predstavovali nebezpečenstvo pre návštevníkov lesoparku.

V lesoparku namiesto strojov pomáhali koníky.

15. marec

Ceny pohonných hmôt zaznamenávajú ďalší rast, a to nielen na Slovensku. Oproti obdobiu pred šiestimi týždňami tankujeme v priemere o desať percent drahšie. Kým na začiatku februára bola priemerná cena benzínu na čerpacích staniciach v Žiline na úrovni 1,50 eur a nafty 1,41 eur za liter, v polovici marca sú obe palivá drahšie o 16 centov. Pri pohľade na rovnaké obdobie v minulom roku (11. kalendárny týždeň 2021) tankujeme benzín aj naftu drahšie o približne 20 percent. Počas jedenásteho týždňa minulého roka bola priemerná cena benzínu 1,334 eur a nafty 1,174 eur. Celkovo stúpajú ceny všetkých druhov tovarov, vrátane potravín a predpokladá sa ich ďalší rast v priebehu nasledujúcich mesiacov.

30. marec

Mesto odštartovalo budovanie novej oddychovej zóny v centre Žiliny. Zelená plocha pred mestským úradom sa začala meniť na relaxačnú zónu s náučnými a ekologickými prvkami. V lokalite pribudli lavičky, kve-

tináče, stromy, okrasné trávy, informačná tabuľa, vtáčie búbky a popisové tabuľky. Zaujímavosťou bol domček pre hmyz či haptické domčeky z rôznych materiálov, napríklad z asfaltu, betónu, dlažby, dreva, tehly, kovu či trávy. Vďaka nim bolo možné pozorovať pôsobenie slnečných lúčov a celkovej klímy na jednotlivé druhy materiálov, pretože domčeky pod ich vplyvom menili svoju teplotu i vzhľad. Revitalizácia za 29 000 eur bola financovaná z projektu s názvom „Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy v meste Žilina“ podporeného v rámci Nórskeho Grantov 2014 – 2021 a štátneho rozpočtu.

APRÍL

2022

04

4. apríl

Mesto Žilina ocenilo prácu svojich pedagógov. Pri príležitosti Dňa učiteľov udeľuje samospráva každoročne ocenenia pedagógom pôsobiacim v žilinských školách a záujmových združeniach. Ide o formu poďakovania za ich prínosnú prácu, odhodlanie i trpezlivosť, s akou pristupujú k vzdelávaniu našich detí. Samospráva v tomto roku ocenila 27 pedagógov v 5 rôznych kategóriách. Hlavnú cenu – Cenu Janka Frátrika – si na slávnostnom udeľovaní ocenení prevzali Mgr. Darina Polónyiová, niekdajšia učiteľka ZŠ a Darina Vaneková, pedagogická pracovníčka, trénerka, vychovávateľka, motivátorka, psychologička, organizátorka a lektorka v jednom.

6. apríl

Žilinský samosprávny kraj odštartoval výstavbu nového úseku Vážskej cyklotrasy, ktorá sa v tomto roku rozšíri o viac ako desať kilometrový úsek Kotešová – Považský Chlmec. Stavba začína na miestnej komunikácii na konci obce Kotešová, pokračuje popod pravý breh Hričovského kanála, cez katastrálne územie obcí Svederník a Horný Hričov smerom k Hričovskej priehrade. Časť úseku, ktorý prepojí obec Kotešová s Považským Chlmcem, povedie atraktívnou lokalitou medzi riekou Váh a Vážskym kanálom. Výstavba bude trvať 8 mesiacov.

8. apríl

Pamätník na Novom cintoríne

V Žiline bol odhalený nový pamätník s menami 1 200 vojakov, padlých v 1.

svetovej vojne. Stalo sa tak na Novom cintoríne pri príležitosti 110. výročia narodenia Jozefa Gabčíka. Toto monumentálne dielo sa svojím charakterom radí medzi najväčšie na Slovensku. V minulosti sa v Žiline nachádzal vojenský cintorín, na ktorom mali svoje hroby títo mladí vojaci. Bývalý režim však dal cintorín zlikvidovať. Mená vojakov boli odpísané z kovových tabuliek, ktoré boli až do dnešnej doby ukryté. Pán Franci, ktorý keď sa dozvedel, že sa ide cintorín zrovať so zemou, cez noc zdemontoval a zakopal na neznámom mieste všetky tabuľky s menami vojakov.

8. apríl

Ministerstvo vnútra zriadilo na Poštovej ulici 1 (budova Biznis centra) veľkokapacitné asistenčné centrum, kde ľudia z Ukrajiny mohli vybaviť všetko potrebné na jednom mieste. Nachádzali sa tam pracoviská cudzineckej polície, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny i mestského úradu. Utečenci si tak mohli pod jednou strechou vybaviť štatút dočasného útočiska, požiadať o dávku v hmotnej núdzi, či získať všetky potrebné informácie pre život na Slovensku vrátane možnosti zaradenia detí do školskej dochádzky, zdravotnej starostlivosti a iné. Po Michalovciach, Humennom, Nitre a Bratislave išlo o piate takéto centrum na Slovensku. Občania, ktorí poskytovali ubytovanie utečencom z Ukrajiny, mali o tom povinnosť informovať mestský úrad. Bolo potrebné nahlásiť mená a priezviská ubytovaných utečencov, počet dospelých, počet detí a presnú adresu, v ktorej sa poskytuje ubytovanie. Informácie bolo potrebné poskytnúť aj po odchode ubytovaných. Ľuďom, ktorí poskytli Ukrajincom bezplatné ubytovanie, štát poskytoval finančný príspevok v nasledujúcej výške: 7 eur za jednu noc ubytovania odídencia, ak ide o fyzickú osobu, ktorá dovŕšila vek 15 rokov a 3,50 eura za jednu noc ubytovania odídencia, ak ide o fyzickú osobu, ktorá nedovŕšila vek 15 rokov. Odídenc, ktorému bolo poskytnuté bezplatné ubytovanie, bol povinný raz mesačne osobne túto skutočnosť oznámiť obci.

10. apríl

V parku na Frambore v Žiline aktivisti opäť vysadili nové stromy, pomáhala im aj mestská polícia. Podarilo sa vysadiť stromoradie okrasných čerešní, pohrabalo sa lístie a opravili sa menšie nedostatky po zime pod vedením organizátora Jána Rzeszota. Stromy a pomôcky na ich vysadenie zakúpili v rámci grantu od nadácie KIA Slovakia pod názvom Dobrovoľníctvo 2022. Aktivity v parku na Frambore sú zamerané na ochranu prírody. K projektu sa pripája čoraz viac ľudí, firiem a organizácií, ktorí z framborského parku robia atraktívne miesto pre trávenie voľného času a oddych. Vo svojom voľnom čase upravujú terén parku, sadia okrasné kvety, zakladajú nové trávniky či lúky, taktiež aj v rámci iných aktivít čistia brehy riek, likvidujú čierne skládky a invázne rastliny.

11. apríl

Po ročnej prestávke mesto Žilina opäť ocenilo najúspešnejších športovcov pôsobiacich v žilinských kluboch. Ocenenia sa dočkali reprezentanti rôznych športových odvetví, ktorí dosiahli skvelé úspechy a reprezentovali nielen naše mesto, ale aj Slovensko.

Najúspešnejší športovci mesta Žilina za rok 2020 a 2021:

DOSPELÍ

1. miesto – Milan Paleš, thaibox, Diamond gym Žilina
2. miesto – Margaréta Bičanová, triatlon, Nereus Žilina
3. miesto – Tomáš Nemčík a Ľubomír Belko, futbal, MŠK Žilina
4. miesto – Michal Miške, Ladislav Mirt a Richard Cvacho, florbal, FBC Grasshoppers Žilina
5. miesto – Laura Benková, plávanie, PK Tenax Žilina
6. miesto – Rastislav Pavlík, masters plávanie, Nereus Žilina
7. miesto – Ján-Jakub Hanuliak, olympijská lukostreľba, LK Reflex Žilina
8. miesto – Leonard Borák, thaibox, Diamond gym Žilina
9. miesto – Erik Valent, tlak na lavičke, Športcentrum Žilina
10. miesto – Ľubica Škvarnová, Boccia Klub OMD Farfalletta

ŠPORTOVÝ KOLEKTÍV ROKA 2020 a 2021

MŠK Žilina futsal – U17 a U20, futsal

PODUJATIE ROKA 2020 a 2021

Medzinárodný tenisový turnaj mužov ITF WTT M15 Žilina, tenis, TK Žilina

MLÁDEŽNÍCI

1. miesto – Zuzana Michaličková, atletika, triatlon, plávanie, Atletický oddiel Žilina a Nereus Žilina
2. miesto – Martin Svrček, cyklistika, CyS – Akadémia Petra Sagana
3. miesto – Nicol Celeríková, fitness, Gymnastika a fitness Žilina
4. miesto – Ondrej Macúš, zjazd na divokej vode, ŠK Dukla Žilina
5. miesto – Timotej Jambor, futbal, MŠK Žilina
6. miesto – Vanesa Šelmeková, krasokorčuľovanie, Figure Skating club Žilina
7. miesto – Terézia Ciriaková, cyklistika, CyS – Akadémia Petra Sagana
8. miesto – Ondrej Malek, atletika, Slávia Žilinská univerzita
9. miesto – Dávid Zauška, olympijská lukostreľba, LK Reflex Žilina
10. miesto – Michal Šichta, cyklistika, Cyklistická Tour
11. miesto – Andrej Tomašec, hokej, MŠHKM Žilina

VÝZNAMNÁ ČINNOSŤ ŠPORTOVCA ZA DLHOROČNÉ ZÁSLUHY, ROZVOJ A PRESLÁVENIE ŠPORTU V MESTE ŽILINA

Karol Král – LK SKI PROFIT Žilina, lyžovanie

Viktor Trnka – Slávia Žilinská univerzita, atletika

Ocenení športovci

13. apríl

Žilinskí hokejisti dokonale otočili finálovú sériu a nad odvekým rivalom z Martina triumfovali 4:2. V šiestom zápase strelil víťazný gól na začiatku predĺženia Marco Halama a Vlci mohli oslavovať. Ešte ich však čakal najťažší krok – ak si chceli v novej sezóne zahrať v extralige, museli by v baráži štyrikrát zdolať Liptovský Mikuláš. V tíme vládla obrovská radosť, hráči boli plní očakávaní a nádeje.

14. apríl

Zlých správ v súvislosti s ochorením COVID-19 bolo za posledné roky dosť, a tak si autor Martin Smatana povedal, že vyhladá tie najkrajšie ce-

Primátor Peter Fiabáne a autor výstavy Martin Smatana

losvetové príbehy z obdobia pandémie a spracuje ich do knihy v podobe textilných ilustrácií. Výsledkom bolo netradičné dielo a putovná výstava pod holým nebom s názvom ROK DOBRÝCH SPRÁV, ktorá neobišla ani Žilinu. Na námestí A. Hlinku si tak Žilinčania mohli pozrieť fotogalériu inšpiratívnych príbehov. Jeden z nich sa odohral aj v našom meste.

21. apríl

Do platnosti vstúpilo nové nariadenie hlavného hygienika, vďaka ktorému si Slováci po dvoch dlhých rokoch nosenia rúška v interiéri verejných budov (obchody, úrady, školy atď.) mohli oficiálne zložiť z tváre ochranné respirátory proti šíreniu Covidu-19. Toto nariadenie sa však netýkalo prípadov návštevy nemocníc, lekární, či sociálnych zariadení pre seniorov, kde bola ochrana dýchacích ciest naďalej povinná.

25. apríl

Mestský úrad v Žiline zatvoril Centrum prvého kontaktu na pomoc Ukrajine, ktoré sídlilo na Hornom vale 24. Jeho služby v plnej miere nahradilo veľkokapacitné asistenčné centrum pre Ukrajincov na Poštovej ulici.

25. apríl

V polovici apríla mesto zaplavili nelegálne rozmiestnené pútače lákajúce Žilinčanov navštíviť cirkus Aleš. Na reklame by nebolo nič zlé, pokiaľ by bola rozmiestňovaná podľa platných pravidiel. To sa však nedialo. V takýchto prípadoch je nutné určiť nielen majiteľa banneru, ale aj človeka alebo firmu, ktorí ho na mieste vyvesili. Vzhľadom na to, že sa nepodarilo vypátrať, kto stojí za ich rozmiestnením, muselo mesto reklamné tabule odstrániť na vlastné náklady. Žilinská samospráva sa dlhodobo snaží regulovať a znižovať reklamu vo verejnom priestore a odmieta ďalej tolerovať vizuálny smog a bude tak robiť dovtedy, pokiaľ nelegálne reklamné tabule nezmnú z mesta úplne. V Žiline sa nachádza približne 3 000 reklamných stavieb, pričom mesto predpokladá, že väčšina z nich nie je povolená.

26. apríl

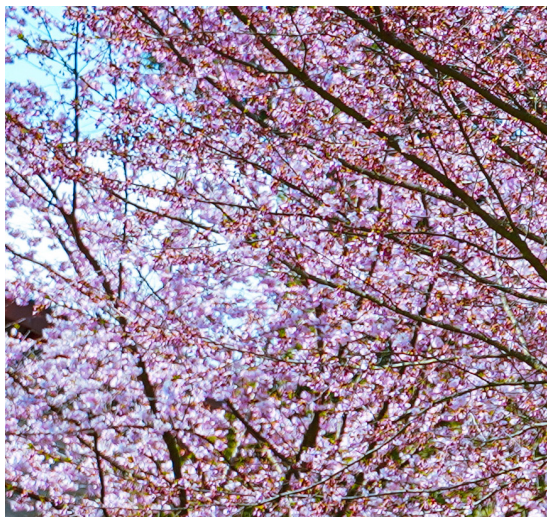
Mestské zastupiteľstvo v Žiline schválilo nové názvy miestnych lokalít. Obyvatelia Soliniek sa môžu tešiť na dve nové námestia. Zelené námestie sa nachádza vo vnútrobloku medzi ulicami Jaseňová, Borová, Gaštanová a Limbová. Námestie Dobrého pastiera odteraz nájdeme pred miestnym farským kostolom. V mestskej časti Bytčica vznikla Popperovská ulica, pomenovaná po rodine jedných z vlastníkov kaštieľa a parku v Bytčici. Vznikla pod parkom kaštieľa - v priestore, kde je plánovaná výstavba domov.

27. apríl

Poslanci Národnej rady schválili reformu súdnej mapy. Po dlhých rokovaníach, kde Žiline vážne hrozilo zrušenie krajského súdu, politici napokon prijali koaličný pozmeňujúci návrh, podľa ktorého zostane počet krajských súdov zachovaný. Na Slovensku ich teda bude naďalej osem. Žilina je významným geografickým centrom a zachovanie krajského súdu bolo dôležité najmä z hľadiska dostupnosti odvolacieho súdu pre občanov zo severného Slovenska. Krajský súd v Žiline by sa mal špecializovať na rodinnú agendu. Zmeny v súdnej mape začnú platiť od 1. januára 2023.

MÁJ

2022

05

3. máj

V Žiline vznikla prvá nekosená lúka. Poskytne priestor pre užitočný hmyz a udrží vlhku v meste. Pilotný projekt bol realizovaný na sídlisku Vlčince na Obežnej ulici. Mestské lúky tohto druhu poskytujú životný priestor a potravu pre drobné živočíchy a užitočný hmyz, ako sú napríklad včely a motýle. Vyšší trávnatý porast je tiež druhovo rozmanitejší, stabilnejší a ľahšie odoláva vplyvom počasia. Jeho vyššia hustota tiež dlhšie udržiava rosu a vlhku a znižuje odparovanie vody. Plocha na lúku má výmeru viac ako 3-tisíc metrov štvorcových a je na nej vytypovaných 42 malých plôch. Tieto priestranstvá s rozmermi približne 2 x 2 metre sa odburinia a v najbližších dňoch sa tu vyseje spoločenstvo kvetnej lúky vhodnej do suchého prostredia. Lúka v meste je aktuálnym trendom v starostlivosti o mestskú zeleň a jej realizáciu chce vyskúšať aj Žilina.

4. máj

Futbaloví nadšenci sa môžu tešiť na obnovu športového areálu v mestskej časti Bánová. Deklaruje to Memorandum o vzájomnej spolupráci pri budovaní a rozvoji futbalovej infraštruktúry, ktoré podpísali primátor mesta Žilina Peter Fiabáne a prezident Slovenského futbalového zväzu (SFZ) Ján Kováčik. Memorandum hovorí o spoločnom záujme mesta a SFZ na vytvorení spolupráce pri výstavbe a obnove futbalovej infraštruktúry v rámci športového areálu v mestskej časti Bánová. Cieľom dohody je vytvorenie a zlepšovanie podmienok pre všestranný rozvoj futbalových hráčov vo všetkých vekových kategóriách a realizácia výstavby futbalovej infraštruktúry. SFZ má záujem na vlastné náklady vybudovať futbalové ihrisko s umelým trávnatým povrchom. Navrhnutý rozmer plochy je 106 x 71 m a pribudne aj nové umelé osvetlenie. Mesto v súvislosti s dosiahnutím cieľov memoranda vybuduje zázemie, ktoré je potrebné pre bežný chod športového areálu.

V Bánovej vybudujú ihrisko s umelou trávou.

5. máj

Pre uľahčenie výteru viacerých druhov rýb na Vodnom diele Žilina rybári umiestnili na hladinu umelo vytvorené hniezda z rôznych materiálov. Hniezda boli vyrobené napríklad z čečiny čiernej borovice či plastových vianočných stromčekov. Na hladine plávali vďaka pripojeniu na kúsky polystyrénu či plastových fliaš, ktoré zároveň označovali ich umiestnenie. Vytvorených bolo približne 120 hniezd. Žilinskí rybári a dobrovoľníci takýmto spôsobom už 19 rokov pomáhajú rozmnožovaniu rôznych druhov rýb, pre ktoré je trenie veľmi náročné kvôli vysokým nánosom bahna a kolísaniu hladiny vodnej nádrže. Neres zvyčajne prebieha od marca do konca júla. Ako prvé sa každý rok vytierajú šľuky nasledované ostriežmi, zubáčmi a bielymi rybami, akými sú napríklad plotica či červenica. Neskôr príde na rad pleskáč vysoký, ako posledný sa vytiera sumec.

10. máj

V žilinskej nemocnici vykonali jedinečnú operáciu ramennej kosti. Chlapcovi predĺžili kosť až o osem centimetrov. Výnimočný zákrok zrealizoval tím oddelenia pediatrickej ortopédie po prvýkrát v rámci Slovenska a Českej republiky. 15-ročnému pacientovi sa zastavil rast kosti po narodení zo zápalu ramenného kĺbu. Vďaka jedinečnej metóde magnetického vnútrodreňového fixátora sa jeho končatina predĺži do potrebnej veľkosti. Operačná liečba zriedkavej indikácie spôsobenej zápalom alebo nádorom v oblasti ramena prináša pomoc deťom s ukončeným kostným rastom približne od veku 14 rokov.

12. máj

Na smetných nádobách v meste pribúdajú čipy.

Mesto pokračuje s čipovaním smetných nádob. Novinka má za cieľ zefektívniť odpadové hospodárstvo. Pri vývoze odpadu sa smetná nádoba automaticky oskenuje cez čítačku na vozidle. Následne bude spárovaná s konkrétnym platcom dane. Čipy tiež zabránia presúvaniu kontajnerov a neoprávnenému navyšovaniu zväzanej kapacity. Systém zároveň rýchlo odhalí neplatičov dane za odpad. S aktivitou mesto začalo v polovici apríla.

12. máj

V Žiline a jej mestských častiach pribudli smetné nádoby na zber jedlých tukov a olejov. S aktivitou mesto začínalo spolu so spoločnosťou TRAFIN OIL. Novinka pomôže, aby sa kanalizácia menej zanášala a upchávala. Doteraz mohli občania jedlé oleje a tuky z domácnosti bezplatne odovzdávať na zbernom dvore či čerpacej stanici Slovnaft na ulici Vysokoškolákov. Do triedeného odpadu patria všetky jedlé oleje a tuky používané doma pri príprave jedla. Pri ich zbere je potrebné použité oleje a tuky zliať do akejkoľvek PET fľaše. Tú treba pred vyhodnením do kontajnera dôkladne uzavrieť.

16. máj

Symbol jezuitov

Medzi dvoma vežami Sirotára (Kostol Obrátenia svätého Pavla) sa po 170 rokoch opäť objavil symbol jezuitov – monogram IHS, ktorý predstavuje meno Ježiša Krista v skrátenej podobe. *Predpokladá sa, že znak sa zo štítu stratil v polovici 19. storočia, keď v roku 1848 Žilinu zachvátil veľký požiar a zhorela strecha kostola aj obe veže. Kapucíni, ktorí v kostole pôsobia, sa rozhodli pre pekné gesto, a to zachovať pôvodný charakter kostola vrátane tohto symbolu.*

19. máj

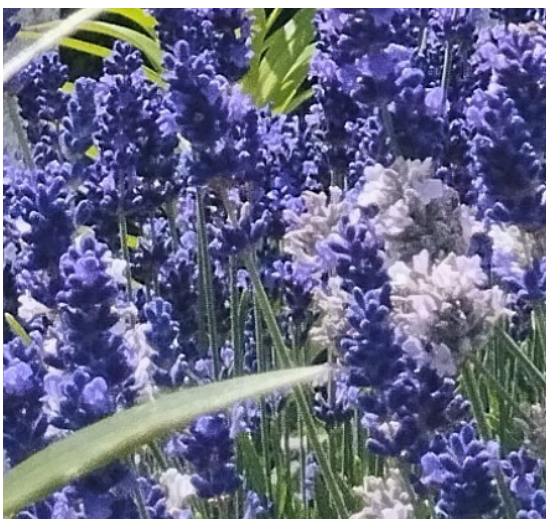
Na celom Slovensku začala štrajková pohotovosť samospráv, ktorú vyhlásilo Združenie miest a obcí Slovenska, ku ktorému sa pripojila aj Únia miest Slovenska. Dôvodom štrajku je nespokojnosť s rozhodnutiami vlády Slovenskej republiky, ktoré nepriaznivo ovplyvnia finančný rozpočet jednotlivých miest a obcí. Akciu podporila aj Žilina. Zmeny neboli s nikým dopredu prekonzultované či zanalyzované a mesta mali vážne obavy, že nové nariadenia budú mať zásadný vplyv na rozsah a kvalitu služieb poskytovaných samosprávami. V kombinácii s inými výdavkami v súvislosti s prijatou legislatívou, energetickou krízou, vysokými cenami stavebných prác i materiálov tak štát na mestá a obce vytváral mimoriadny ekonomický tlak. Na znak protestu bola zástava mesta pred mestským úradom stiahnutá na pol žrde.

23. máj

Žilinská univerzita v Žiline sa prvýkrát umiestnila v rebríčku univerzít Round University Ranking od jeho vzniku, a to na 658. mieste. Spomedzi iných slovenských univerzít sa do výberu dostala ešte Univerzita Komenského v Bratislave. Rebríček je zostavený na základe 20 indikátorov, ktoré tvoria 4 oblasti hodnotenia: výučba (40 %), výskum (40 %), medzinárodná rôznorodosť (10 %) a finančná udržateľnosť (10 %). Hodnotenie čerpá podklady z Clarivate Analytics, inštitucionálnych informácií a z bibliometrických údajov databázy Web of Science. V aktuálnej trinástej edícii hodnotili 1 150 univerzít z 85 krajín. Vo finálnej verzii rebríčka sa objavilo 1 024 výskumných univerzít zo 76 krajín sveta. Dominuje v ňom Európa s 394 univerzitami, z Ázie sa umiestnilo 384 škôl, 166 zo Severnej Ameriky, 35 z Oceánie, 25 z Afriky a 20 z Latinskej Ameriky.

JÚN

2022

06

1. jún

Sedemnásobný slovenský futbalový majster MŠK Žilina vstúpil do letnej prípravy na novú sezónu s novým hlavným kormidelníkom. Do slovenského futbalového klubu MŠK Žilina sa po jedenástich rokoch vrátil český tréner. Na lavičku „šošonov“ zasadol Jaroslav Hynek, ktorý doteraz viedol českú futbalovú reprezentáciu žien do 17 rokov. Vedenie mužstva spod Dubňa sa dohodlo na spolupráci so 46-ročným českým trénerom Jaroslavom Hynekom. Rodák so Šetrnberku sa dohodol so Žilinčanmi zatiaľ na neurčito. V minulosti si prešiel mládežou v českých kluboch ako Sigma Olomouc, Baník Ostrava a Dukla Praha. Seniorský tím viedol v najvyššej českej futbalovej lige dve sezóny v pozícii hlavného kouča s bilanciou 21 výhier, 10 remíz a 27 prehier.

2. jún

Žilinčania a návštevníci krajského mesta môžu zdieľané bicykle v rámci projektu BikeKIA využívať na nových, virtuálnych, staniciach v nasledujúcich lokalitách:

- Slnčné námestie – pred Základnou školou Námestie mladosti, Hájik
- Rudiny II. – Námestie Richarda Marsinu, Hlín
- La Scala – Oravská cesta, Bôrik
- Borová – pri Kostole Dobrého pastiera, Solinky
- FRI – pred Fakultou riadenia a informatiky, Veľký diel
- Pačino – Slovanská cesta, Vlčince
- Sv. Cyrila a Metoda, Vlčince
- Košická – Tesco HM

Na priaznivcov mestskej cyklistiky tak čaká už celkovo 145 zdieľaných bicyklov, 21 staníc s pevnými stojanmi, 8 virtuálnych staníc a prvých 30 minút jazdy zdarma.

3. jún

Na železničnej trati medzi Žilinou a Vrútkami sa stala vážna vlaková nehoda, pri ktorej sa zranilo viacero cestujúcich. Na mieste ošetrili spolu 74 pacientov, z toho 34 osôb bolo transportovaných do okolitých nemocníc. Z celkového počtu bolo 59 osôb ľahko zranených, 11 osôb stredne ťažko zranených a 4 osoby boli zranené ťažko. Jeden z rušňovodičov bol vo vážnom stave. Príčinou nehody bola kombinácia zlyhania ľudského faktora i technického zabezpečenia.

16. jún

Mestský hokejový klub MsHKM Žilina, s. r. o. má nového majiteľa. Na základe výsledku obchodnej verejnej súťaže sa ním stala žilinská súkromná spoločnosť LUPIZA, s. r. o., ktorá je zároveň majiteľom aj seniorského klubu Vlci Žilina. Stopercentný obchodný podiel mesta Žilina v MsHKM Žilina, s. r. o. bol novému majiteľovi odpredaný za 59 000 eur. LUPIZA bola v súťaži jediným záujemcom o kúpu. Víziou nového majiteľa je vytvoriť úspešnú mládežnícku organizáciu, ktorá dokáže priviesť deti k hokeju, vychovať z nich nielen hokejistov, ale aj ľudí, ktorí majú vzdelanie, vyznávajú princípy fair play a tí najlepší sa dokážu hokejom aj živiť. V rámci rozvoja ženského hokeja v Žiline sa bude nový majiteľ klubu sústreďovať na analýzu aktuálnej členskej a hráčskej základne, na účasť v extralige. O zámere odpredať obchodný podiel MsHKM Žilina rozhodli mestskí poslanci na svojom aprílovom zasadnutí.

19. jún

Žilinčania prekonal rekord v najväčšej omelete na Slovensku. Na jej prípravu použili až 1 022 vajec a prekonal tak Topoľčany, ktoré minulý rok urobili omeletu z 1 020 vajec. Najväčšiu omeletu na Slovensku vyrobila päťica nadšencov – Ľuboš Majer, Patrik Martaus a miestni poslanci za Vlčince - Ondrej Šoška, Jana Filipová a Patrik Groma. Ruku k dielu priložil aj známy herec Lukáš Latinák. Akciu svojou prítomnosťou podporil aj 102-ročný Vlčinčiar František Marek.

23. jún

Novým rektorom Žilinskej univerzity v Žiline sa stal Prof. Ing. Ján Čelko, CSc.

Žilinská univerzita má nového rektora.

Do funkcie ho vymenovala prezidentka Zuzana Čaputová. Na čele univerzity tak po štyroch rokoch vystrieda prof. Ing. Jozefa Jandačku, PhD. Akademický senát Žilinskej univerzity v Žiline zvolil nového rektora 14. marca. Do výkonu funkcie nastúpil 3. júla 2022 ako dvanásty rektor univerzity.

27. jún

Žilinská univerzita v Žiline a mesto Žilina otvorili nový atletický štadión. Jeho výstavba stála viac ako 2 milióny eur. Slávnostného ceremoniálu sa zúčastnili aj známi športovci Karol Kučera a Matej Tóth. Nový areál tvoria 400-metrový atletický ovál s 8 dráhami, futbalové ihrisko, 2 multifunkčné ihriská, sektory na vrh guľou, skok do výšky, skok do diaľky a skok o žrdi či plocha na hod diskom, hod kladivom a hod oštepom. Nechýbajú moderné technológie, večerné osvetlenie, hlavná tribúna pre 300 divákov a ďalšie pohyblivé tribúny s kapacitou 50 miest. Na štadióne budú trénovať študenti univerzity, športové kluby i verejnosť.

Štadión so svetovými parametrami

JÚL

2022

07

1. júl

Učiteľom Slovenska za rok 2021 sa stala nemčinárka Alexandra Hučeková zo Žiliny. Komenského inštitút Centra environmentálnej a etickej výchovy Živica každoročne organizuje pod záštitou prezidentky SR Zuzany Čaputovej národnú cenu "Učiteľ roka". Jeho víziou je zmeniť pohľad, akým svet nazerá na učiteľov, zdôrazniť význam učiteľského povolania i snaha o pozdvihnutie jeho statusu. Alexandra Hučeková vedie súkromnú jazykovú školu Babylon Education v Žiline, kde sa v ponuke sústreďujú predovšetkým na nemecký jazyk, ktorého výučba podľa jej slov v regióne veľmi chýba. Spolu s ocenením bola zároveň aj pozvaná do medzinárodného kola Global Teacher Prize, kde bude reprezentovať našu krajinu.

Alexandra Hučeková – učiteľka Slovenska za rok 2021.

11. júl

Do prevádzky bol oficiálne spustený Integrovaný dopravný systém Žilinského samosprávneho kraja. V regióne Rajecká dolina – Žilina – Kysuce mohli ľudia pri cestovaní verejnou osobnou dopravou cestovať s jedným predplateným cestovným lístkom rôznymi dopravnými prostriedkami - vlakom, prímestským autobusom aj mestskou hromadnou dopravou v Žiline, Čadci alebo Kysuckom Novom Meste. Do systému sú zapojení dopravcovia SAD Žilina, Železničná spoločnosť Slovensko a Dopravný podnik mesta Žiliny. Organizátorom IDS ŽSK je Integrovaná doprava Žilinského kraja. Výhodou nového systému je pružnejšie cestovanie, nadväzujúce spoje, a to všetko za zníženú cenu lístka. Novinkou je aj rozdelenie oblasti do tarifných zón typu región a mesto. Nárok na bezplatné cestovanie majú deti až do šiestich rokov veku.

13. júl

Začala sa rekonštrukcia dopravného ihriska na Vlčincoch za 70 000 eur. Cesty dostanú nový asfaltový koberec, pribudnú na nich priechody pre chodcov a vodorovné dopravné značenie, vedľa vozovky budú umiestnené zvislé značky, oplotenie ihriska sa zrekonštruje a vybuduje sa aj viacero lavičiek či stolov. Renovácia prebehne v niekoľkých etapách, ukončená by mala byť ešte v priebehu roka. Pred tridsiatimi rokmi boli dopravné ihriská bežnou súčasťou predškolskej výchovy. Žiaľ, postupne sa vytratil, zabudlo sa na ich užitočnosť a napokon schátrali. S pribúdajúcimi cyklotrasami v meste a podporou ekologického spôsobu dopravy nabere dopravná výchova v spoločnosti opäť praktický význam.

14. júl

V centre Žiliny si uctili pamiatku detí, ktoré zomreli v dôsledku vojny na Ukrajine. Ženy z Ukrajiny, ktoré aktuálne žijú v našom meste, vlastnoručne utkali žltomodrých anjelov, ktoré následne pripevnili na fotopoint (kovové písmená vytvárajúce nápis Žilina), ktorý sa nachádza na Námestí A. Hlinku. Malí anjelikovia mali pripomenúť svetu, že vojna, ktorú vedie Rusko, každý deň prináša stovky nevinných obetí z radu civilistov. Podľa neoverených informácií ruská armáda za prvé 4 mesiace invázie zabil 344 ukrajinských detí. Ukrajinci, ktorí našli útočisko v Žiline, sa na verejnosti poďakovali a vyjadrili nekonečnú vďačnosť za pomoc a podporu zo strany úradov i občanov.

15. júl

Počas horúcich letných dní Žilina zabezpečuje bezplatnú pitnú vodu pre každého, kto vysmädne počas prechádzky mestom, a to formou desiatich pitných fontán. Podľa hygienikov je voda v nich zdravotne neškodná. Pitné fontánky sú umiestnené v tých častiach mesta, kde sa zdržuje najväčšie množstvo ľudí. Konkrétne na Národnej ulici, Námestí Andreja Hlinku, v Parku Ľudovíta Štúra, v Dobšinského sade či v Lesoparku Chrasť. Na území mesta sa aktuálne nachádza až 19 fontán, pričom deväť z nich nie je vhodných na pitie.

15. júl

Od piatka 15. júla od 17.00 hod. do nedele 17. júla približne do 20.00 hod. sa vykonávali asfaltárske práce na estakádnej kruhovej križovatke Rondel. Počas uvedeného termínu bola okružná križovatka kvôli technologickému postupu úplne uzavretá pre všetkých účastníkov cestnej premávky. Od vybudovania Rondla išlo o prvú opravu vôbec. Pri asfaltárskych prácach sa použila vyššia trieda asfaltu (modifikovaný asfalt) s vyššou únosnosťou

a udržateľnosťou. Asfaltový povrch sa totiž rokmi používania skrivil a dokonca bol na niektorých úsekoch prepadnutý. Výnimočné pre motoristov neboli ani vyčnievajúce časti kovovej konštrukcie. Zrýchlená rekonštrukcia vozovky tak potešila nielen Žilinčanov, ale aj tranzitných vodičov. Čas opravy radnica zvolila kvôli prázdninovému režimu mestskej hromadnej dopravy, aby bola situácia na cestách v meste pokojnejšia. Práce sa uskutočňovali nepretržite cez deň aj v noci. Podľa statického posudku z roku 2019 je stavba v poriadku. Investícia stála takmer 100 000 eur.

Rekonštrukcia povrchu vozovky na Rondli urobili za víkend.

16. júl

Žilinu navštívil nemecký umelec Gunter Demnig, ktorého najväčším dielom sú mosadzné dlažobné kamene pripomínajúce obeť nacistickej perzekúcie. Dve kocky autor vlastnoručne uložil do dlažby pred domom židovskej rodiny na Mariánskom námestí, ktorá bola zavraždená v koncentračnom tábore Osvienčim. Žilinské kocky pripomínajú pamiatku Idy a Izidora Hornovcov, ktorí boli deportovaní a neskôr zavraždení v Osvienčime v roku 1944. Dlažobný kameň pozostáva z betónovej kocky, ktorá na vrchu nesie mosadznú tabuľku s menom obeť. Obsahuje aj ďalšie známe informácie, ako je rok narodenia a okolnosti tragédie, vrátane smrti. Väčšina z nich je venovaná Židom, no ďalšie u nás pripomínajú odbojárov a politických odporcov, chystajú sa tiež kamene na pamiatku Rómov. Dlažobné kocky vytvorené Gunterom Demnigom sa nachádzajú v 27 krajinách, ktoré v minulosti okupovali nacisti. V našej krajine bolo zatiaľ umiestnených približne 250 kameňov v 30 mestách a obciach. Na celom svete je ich takmer

100 000. Takzvané Stolpersteine, v preklade Kamene na zakopnutie, tvoria najväčší decentralizovaný pamätník v Európe. Na Slovensku organizuje ich umiestňovanie občianske združenie Antikomplex.sk, ktoré pripomína odkaz kameňov kampaňou „Zakopnime, aby sme už nikdy viac nezakopli“. Na ich webovej stránke je aj interaktívna mapa, ktorá ukazuje, kde všade sa na Slovensku jednotlivé kamene nachádzajú.

Dve kocky pred domom židovskej rodiny na Mariánskom námestí.

21. júl

Na dvoch žilinských sídliskách sa opäť objavila nebezpečná látka určená na otrávenie psov či iných zvierat. Na Solinkách a Vlčincoch mali byť niektoré úseky pokryté neznámym práškom, ktorý mohli psy kedykoľvek nepozorovane obliznúť. Podľa informácií od psičkárov v Žiline počas posledných týždňov zomrelo na následky otravy niekoľko domácich miláčikov. Snaha o ublíženie, alebo usmrtenie domácich zvierat nebola v meste novinkou. V rôznych lokalitách, ktoré využívali majitelia psov na ich venčenie, bývali pravidelne nastražené jedy alebo ostré predmety. Tieto boli najčastejšie ukryté v jedle rozhádzanom na zemi.

AUGUST

2022

08

1. august

Novým správcom verejného osvetlenia v Žiline sa od 1. augusta stali Technické služby mesta Žilina, s. r. o. Spoločnosť bude okrem iného zabezpečovať správu, údržbu a riadenie verejného osvetlenia. Zároveň bude zaisťovať proces odstraňovania porúch, činnosť prác pod napätím i činnosti spojené s diagnostikou, vyhľadávaním a odstraňovaním porúch káblov. Na území mesta sa nachádza celkovo 8 493 svetelných miest a 9 230 svetelných bodov, na ktorých môže verejnosť nahlasovať poruchy telefonicky alebo emailom. V minulosti spravovala verejné osvetlenie v Žiline bratislavská spoločnosť Venimex Slovakia s. r. o., ktorá riešila aj vážnejšie poruchy v mestských častiach Trnové, Bytčica a Závodie, kde ulice zostali viackrát niekoľko dní v úplnej tme. Situáciu zhoršoval aj fakt, že temné prostredie dávalo príležitosť zlodějom na páchanie krádeží, či pohyb po dvoroch rodinných domov.

2. august

Na sídlisku Hájik mesto osadilo 30 kusov betónovo-kovových krytov na zberné nádoby na zmesový komunálny odpad s objemom 1 100 litrov, ktoré by mali slúžiť ako ochrana pred diviakmi. Cena za jeden kus takejto zábrany vrátane smetnej nádoby je 3 000 eur, celkovo tak radnica zaplatila 90 000 eur. Spomenuté riešenie má zabrániť preveracaniu kontajnerov a ďalšiemu priamemu kontaktu diviakov s odpadom. Mesto zároveň takto plánuje zabezpečiť smetné stojiská aj v mestských častiach Závodie a Bánová.

Na Hájiku pribudli kryty na zberné nádoby.

2. august

Žilina spustila nový niekoľkokomesačný projekt s názvom Bariéry na území Mesta Žilina. Vďaka prieskumu, ktorý realizovala prostredníctvom online pocitovej mapy, chcelo mesto získať lepší prehľad vnímania pocitov z oblasti bezbariérovosti. Občania s rôznym hendikepom, ale i ostatní mohli vďaka dotazníku vyznačiť rôzne miesta a poukázať tak na nedostatky, po ktorých odstránení by sa hendikepovaným ľuďom v meste uľahčil život. Respondenti tak mestu poskytli cenné odpovede na otázky vnímania pohybových bariér na verejných priestranstvách, chodníkoch, námestiach, ale i v budovách, športových zariadeniach, školách či kultúrnych inštitúciách. Dotazník zmapoval ohrozenia a bariéry na území Žiliny pre ľudí so všetkými druhmi postihnutia, ako sú osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, osoby s poruchami zraku a sluchu, mentálnymi a inými poruchami.

5. august

Polícia Žilinského kraja s cieľom pozitívne ovplyvniť bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky vykonala v prvý augustový týždeň väčší počet kontrol zameraných na nemotorových účastníkov dopravy. V rámci bezpečnostnej akcie podrobila dychovej skúške cyklistov a kolobežkárov. Meraním bola potvrdená prítomnosť alkoholu v dychu u vodičov 31 nemotorových vozidiel, pre ktorých taktiež platí zákaz požívania alkoholu. Výnimka platí len pre cyklistov jazdiacich po cyklotrase alebo priamo v obci, kde hodnota alkoholu v krvi nesmie prekročiť 0,24 mg/l (0,50 promile). V opačnom prípade, mimo uvedených zón, hrozí cyklistovi pokuta.

15. august

Mesto Žilina spustilo novú sociálnu službu, ktorej cieľom je zníženie zdravotných, sociálnych a bezpečnostných rizík u seniorov a zdravotne postihnutých ľudí. Ide o tzv. domáce tiesňové volanie, ktoré umožňuje ľuďom v núdzi privolať si pomoc priamo z domu či bytu bez toho, aby museli mať poruke telefón, alebo vytočiť číslo. Jej podstatou je monitorovanie a v prípade potreby aj signalizácia pomoci prostredníctvom SOS gombíka tiesňového volania. Tlačidlo SOS gombíka je možné nosiť na zápästí alebo na krku ako príviesok. Sprevádza klienta všade v dome či byte a jeho vodeodolnosť umožňuje mať ho pri sebe aj počas sprchovania. Po jeho stlačení sa automaticky aktivuje telefonické spojenie s dispečingom, kde vyškolení dispečeri vyhodnotia situáciu a zabezpečia potrebnú pomoc. Služba je poskytovaná osobám, ktoré majú nepriaznivý zdravotný stav, s cieľom zabrániť vzniku krízovej sociálnej situácie, alebo zabezpečiť jej riešenie. Žiadateľ o uvedenú sociálnu službu musí v prípade záujmu kontaktovať mestský úrad.

16. august

Samospráva pokračuje v rekonštrukciách zastávok mestskej hromadnej dopravy. V rámci tretej etapy prác obnoví 13 zastávok. Modernizácie sa dočkajú zastávky na Vysokoškolákov v smere na Vlčince, Žilinská univerzita v smere na Solinky a na Vlčince, Limbová a Centrálna v smere do centra mesta, Centrálna v smere na Jaseňovú, Závodská v smere do centra, Tajovského v smere do centra i na Jaseňovú, Kultúrny dom (Bytčica) v smere do Žiliny, Polícia v smere Hurbanova a v smere do centra aj zastávka Priemyselná a Hollého. Rekonštrukčné práce v predpokladanej hodnote viac ako 1,4 mil. eur zafinancuje mesto z Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) a vlastných zdrojov. Počas rekonštrukčných prác sa kompletne vymení podložie zástavového zálivu, na ktorom vozidlo stojí počas státia na zastávke. Súčasný nerovný a hrboľatý povrch so zvláňaným asfaltom, vypadanými kockami či dlažbou znižuje kvalitu prepravy cestujúcich a je možným zdrojom zranení. Navrhnuté úpravy zastávok mestskej hromadnej dopravy zahŕňajú aj debarierizačné opatrenia pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Súčasťou zmodernizovaných zastávok bude aj automat na cestovné lístky, prístrešok, lavička a odpadkový kôš. Konštrukcia prístrešku zastávok bude mať na základe návrhu Útvaru hlavného architekta mesta Žilina opäť neutrálnu antracitovú farbu.

Aktuálne rekonštrukčné práce na zastávkach MHD nadväzujú na zrealizovaný projekt rekonštrukcie zastávok v prvej etape, v rámci ktorej bolo od roku 2018 obnovených 26 zastávok MHD. Mesto bolo úspešné aj so získaním prostriedkov z IROP na druhú etapu prác, počas ktorých sa v rokoch 2020 a 2021 zrekonštruovalo päť nových zastávok a vybudovala sa jedna nová na Hôreckej ceste. V súčasnosti žilinská radnica pripravuje stavebné práce v štvrtej etape rekonštrukcie ďalších dvoch existujúcich zastávok MHD. Do roku 2023 by malo byť obnovených a zmodernizovaných celkom 47 zastávok hromadnej dopravy.

18. august

Projektová dokumentácia investičnej akcie, ktorá sa zameriava na komplexnú modernizáciu a rozšírenie trolejbusovej infraštruktúry, je v plnom prúde. Projekčné činnosti by mali byť ukončené v novembri budúceho roka. Ich následnou realizáciou sa odstráni súčasný nedostatočný technický stav trakčného vedenia, meniarní a obrátisk. Vypracovanie dokumentácie prebieha v štyroch stupňoch. Aktuálne sa uskutočňovala inžinierska činnosť vo vzťahu k územnému konaniu, ktorá sa ukončí doručením právoplatného územného rozhodnutia. Potom bude nasledovať dokumentácia pre stavebné povolenie, ktorú očakávame začiatkom budúceho roka. Záverečným stupňom bude dokumentácia pre realizáciu stavby. Mesto na financovanie prípravy dokumentácie získalo z Kohézneho fon-

du a štátneho rozpočtu nenávratný finančný príspevok vo výške približne 2,8 mil. eur. Dosiaľ z neho vyčerpalo viac ako 905-tisíc eur. Modernizácia trolejbusovej infraštruktúry by mala zvýšiť spoľahlivosť a rýchlosť mestskej hromadnej dopravy pri súčasnom znížení nákladov na jej údržbu.

Žilina plánuje modernizáciu trolejbusovej infraštruktúry.

23. august

Mesto pripravuje revitalizáciu podchodu pre chodcov a cyklistov pod okružnou križovatkou Rondel. Aktuálne je vypracovaná architektonická štúdia, ktorá bude slúžiť ako podklad pre realizačný projekt renovácie. Útvar hlavného architekta mesta Žilina v ňom počíta najmä s povrchovými úpravami. Okrem stien, ktoré budú obložené kovovým materiálom, pribudnú aj nové prvky zábradlí a madiel so vstavaným podsvietením. Mesto dbá aj na zvýšenie bezpečnosti chodcov a cyklistov, súčasťou obnovy podchodu by preto malo byť aj nové komplexné osvetlenie. Časti stien budú obložené ľahkovým žltej farby, ktorý zvýrazní vstupy do podchodu a zároveň je vhodným materiálom z hľadiska údržby a odolnosti voči vplyvom prostredia a vandalizmu. Čiastočne bude zachovaná aj legálna street art zóna.

25. august

V mestskej časti Závodie vznikla prvá stanica so zdieľanými bicyklami BikeKIA. Bikesharing sa v Žiline teší veľkej obľube, a preto mesto pridalo

jednu virtuálnu stanicu aj v tejto mestskej časti. Ide vôbec o prvú mestskú časť, ktorá je do systému zapojená. Priaznivcom zdieľaných bicyklov je tak k dispozícii 21 pevných a 9 virtuálnych staníc, kam môžu odparkovať celkovo 145 bicyklov, nová stanica sa nachádza v blízkosti Dopravného podniku mesta Žiliny na Kvačalovej ulici.

Stanica BikeKIA v Závodí

26. august

Žilinčania mali poslednú príležitosť najesť sa v reštaurácii Na bráne v centre mesta v príjemnom prostredí s výhľadom na pešiu zónu. Reštaurácia začala fungovať na začiatku 70-tych rokov a prirástla k srdcu niekoľkým generáciám obyvateľov Žiliny a jej blízkeho okolia. Majitelia Paučinovci sa rozhodli jej prevádzku ukončiť. Neuviedli dôvod svojho rozhodnutia, avšak svojim zákazníkom poďakovali za dlhoročnú priazeň a novým majiteľom budovy popriali, aby sa im darilo.

26. august

Primátor Žiliny Peter Fiabáne prijal na radnici manželov Marčanovcov. Mário Marčan bol víťazom aktuálneho ročníka ankety Zlatý Amos. Učiteľ zo Základnej školy s materskou školou Ul. Sv. Gorazda na Vlčincoch získal v ankete cenu Jána Gašperana a hlavnú cenu Zlatý Amos. Anketa o najobľúbenejšieho učiteľa vyzdvihuje vzťah medzi žiakmi a učiteľmi, ktorí deti učia, vychovávajú, sú im oporou a pomáhajú im na ceste k úspechom. Ide o zábavnú formu súťaže, kde učiteľov do ankety navrhujú samotní žiaci. Zaujímavosťou je, že rovnaké ocenenie pred dvoma rokmi získala aj Máriova manželka Petra. Hlavným partnerom ankety je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Manželia Marčanovci získali ocenenie Zlatý Amos.

31. august

Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina má za sebou doslova najplodnejší mesiac roka. Šťastnú osmičku si za svoj mesiac narodenia vybralo 179 detí, čím bol prekonaný tohtoročný rekord z júna o 26 nových životov. Rodičia si domov odvážali dievčatká i chlapcov takmer na remízu v pomere 90 ružových batôžkov ku 89 modrým. 22. augusta sa narodilo až 11 detí, 30. augusta ich bolo desať. Do štatistík pribudli aj jedny dvojčky. Najmenšie bábätko vážilo 1 582 g, najväčší valíbuk mal 4 750 g. Najmladšia mamička rodila v 17-tich rokoch, najstaršia slávila 43. rok života. Najčastejšie používané mená: Alžbeta (4x), Tatiana (3x), Tamara (3x), Šimon (8x), Matúš (7x), Jakub (5x).

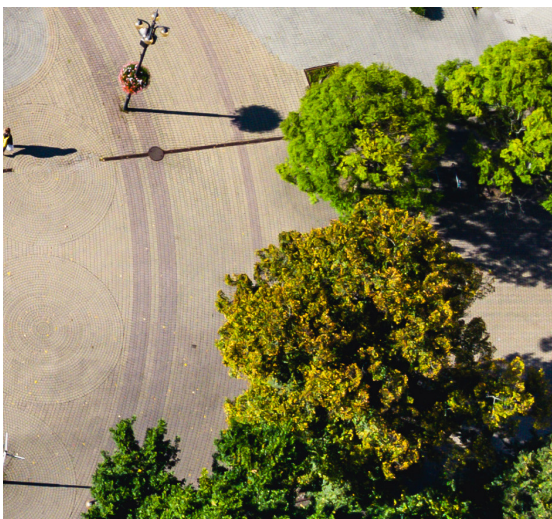
31. august

Žilinčania spoznali kompletný zoznam kandidátov do jesenných komunálnych volieb. V Žiline o funkciu primátora mesta uchádzalo deväť kandidátov – Silvia Bakkery, Timotej Bernhauser, Peter Cibulka, Peter Fiabáne, Patrik Groma, Ján Rzeszoto, Pavol Šlota, Štefan Zelník a Daniela Zemanová. O kreslo poslanca v 31-člennom mestskom zastupiteľstve malo záujem celkom 138 ľudí, ktorí kandidovali v ôsmich volebných obvodoch. Z nich 50 bolo nezávislých a 88 kandidátov nominovalo 20 politických strán, hnutí či koalícií strán a hnutí. Vo volebnom obvode číslo 1 (Hliny I – IV, Staré Mesto) sa o dôveru voličov uchádzalo celkom 26 kandidátov, vo volebnom obvode číslo 2 (Bôrik, Hliny V – VIII, Malá Praha) 23 kandidá-

tov, v obvode číslo 3 (Solinky) kandidovalo 22 kandidátov. Vo volebnom obvode číslo 4 na sídlisku Vlčince malo záujem o kreslo v mestskom zastupiteľstve 30 kandidátov, 16 kandidátov vo volebnom obvode číslo 5 (Hájjik). Volebný obvod číslo 6 (Bytčica, Rosinky, Trnové) a obvod číslo 7 (Bánová, Závodie, Žilinská Lehota) mali zhodne 4 kandidátov a vo volebnom obvode číslo 8 kandidovalo 13 ľudí. Žilina na konci júla tohto roku evidovala 81 290 obyvateľov, pričom najviac ľudí býva na žilinských sídliskách Vlčince (17 646) a Solinky (12 011). V komunálnych voľbách si voliči vybrali 31 mestských poslancov v ôsmich volebných obvodoch. Volebný obvod číslo 1 (Hliny I – IV, Staré Mesto) má päť poslancov, volebný obvod číslo 2 (Bôrik, Hliny V – VIII, Malá Praha) štyroch poslancov, volebný obvod číslo 3 (Solinky) päť poslancov, volebný obvod číslo 4 (Vlčince) sedem poslancov, volebný obvod číslo 5 (Hájjik) troch poslancov, volebný obvod číslo 6 (Bytčica, Rosinky, Trnové) dvoch poslancov, volebný obvod číslo 7 (Bánová, Závodie, Žilinská Lehota) dvoch poslancov a volebný obvod číslo 8 (Brodno, Budatín, Mojšova Lúčka, Považský Chlmec, Strážov, Vranie, Zádubnie, Zástranie) troch poslancov.

SEPTEMBER

2022

09

5. september

Brány žilinských základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta v prvý školský deň prekročilo spolu 842 žiakov prvých ročníkov. Dohromady sa vzdelávalo v základných školách v Žiline celkom 6 696 žiakov. Do materských škôlok nastúpilo 2 389 škôlkarov, z nich 649 navštevovalo predškolské triedy. Ako súčasť plnenia povinnej školskej dochádzky pre päťročné deti je povinné predprimárne vzdelávanie v materských školách od septembra minulého roka. Žilinská samospráva aktuálne spravuje 20 materských, 8 základných škôl a 6 základných škôl s materskými školami. Posledné dva roky prechádzali školy viacerými zmenami, ktoré poznačila najmä pandémia koronavírusu. Na mnohých školách sa žiaci učili online, prostredníctvom elektronických zariadení, čo v mnohých prípadoch nebolo jednoduché tak pre žiakov, ako i pedagógov.

Žilinských škôlkarov privítali zrekonštruované priestory interiéru Materskej školy Bajzova 9 za viac ako 540 000 eur, kde sa po zrealizovaných prácach zvýšila kapacita o 24 miest. Šesť plnohodnotných tried pre škôlkarov vzniklo v Materskej škole Andreja Kmeťa 15 (Elokované pracovisko Hollého 66), a to rekonštrukciou priestorov bývalej Základnej školy na Hollého ulici. Nadstavbou prešla i Základná škola s materskou školou Školská 49 v Závodí, kde sa v materskej škole vytvorili dve triedy pre 33 detí. Rozsiahla rekonštrukcia čaká Materskú školu Námestie Janka Borodáča 6, ktorou sa zníži energetická náročnosť budovy a rozšíri sa o 24 miest. Aktuálne sa uskutočňujú rekonštrukčné práce za viac ako 430 000 eur na Základnej škole s materskou školou v Bytčici, vďaka čomu sa zníži energetická náročnosť budovy, či zrealizuje zateplenie. Z tohto dôvodu budú deti počas nasledujúceho školského roka navštevovať Základnú školu s materskou školou Gaštanová, ktorá je ich domovskou školou.

22. september

Začalo sa testovanie predných brzdoých svetiel na vozidlách. Na Slovensku projekt realizuje Žilinská univerzita. Pilotná fáza bola spustená v Trenčianskom kraji, kde boli do testovania zapojené mestá Trenčín, Prievidza, Partizánske a čoskoro sa k nim pripojilo aj mesto Žilina. Zelené predné brzdoé svetlo nie je farebný doplnok, ale nový bezpečnostný prvok na automobile. Vďaka novej technológii chodci na priechodoch pre chodcov zistia, či auto spomaľuje a oni môžu bezpečne prejsť cez cestu. Predné brzdoé svetlo pomáha aj pri dopravných situáciách, kde sa uplatňuje právo prednosti jazdy. Testovanie bude trvať deväť mesiacov na 3 000 motorových vozidlách (osobné autá, autobusy, taxík či donáškové služby) už v spomenutých mestách, ale aj v Bratislave, či v Nemecku. Súčasťou testovania bude aj prieskum verejnej mienky účastníkov cestnej premávky (vodičov, cyklistov, chodcov). Výsledky testovania budú smerovať k za-

vedení predného brzdového svetla do praxe na území Slovenska i celej Európskej únie. Vývoj svetiel financovala z vlastných zdrojov spoločnosť Lumaco.

Testovanie predných brzdových svetiel.

22. september

ŽILINSKÁ PLAVECKÁ ŠTAFETA 14. ROČNÍK		
typ	počet plavcov	súčet odplávaných metrov
školy	319	455 580
jednotlivci	453	706 800
spolu	772	1 162 380

TOP TABUĽKA JEDNOTLIVCOV			
	meno	ročník	odplávaných metrov
najmladší účastník/čka	Margo Kapasná	2020	100
najlepšia žena	Mária Ondrušková	1978	11 000
najlepší muž	Ivan Debnár	1945	12 000
najstarší účastník	Peter Petrovický	1942	1000
najstaršia účastníčka	Nelly Tichavská	1934	500

POROVNANIE S MINULÝMI ROČNÍKMI		
rok	počet plavcov	súčet odplávaných metrov
2020	732	1 206 200
2021	552	714 200
2022	772	1 162 380

23. september

V Meste sa konalo slávnostné rozsvietenie Kostola Obrátenia sv. Pavla na Mariánskom námestí (známeho aj ako Sirotár). Obnova nasvietenia Sirotára stála približne 112 000 eur a bola príkladom úspešnej spolupráce mesta, Žilinskej univerzity v Žiline, Slovenskej provincie rádu menších bratov kapucínov, reštaurátorskej firmy Re-art a Krajského pamiatkového úradu v Žiline. Vysvietenie Sirotára predstavovalo vyvrcholenie komplexnej rekonštrukcie budovy. Tá sa vrátila ku svojej historicky pôvodnej barokovej kráse. Reštaurovanie tejto národnej kultúrnej pamiatky, ktorá vznikla v 18. storočí, prebehlo pod správou Kapucínov na Slovensku a projekt finančne podporilo aj Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. Viacerých obyvateľov prekvapilo monochromatické farebné prevedenie, ktoré nahradilo predchádzajúce teplé farby. Aktuálny vzhľad kostola sa však odvoláva práve na jeho historickú podobu.

Reštaurátorský výskum, ktorý začal v decembri 2013 a pokračoval nasledujúce štyri roky, odhalil pôvodnú barokovú vrstvu ešte z obdobia vzniku kostola. Módnou v danom období bola práve tmavosivá až čierna omietka skombinovaná s klasickou jemnou vápennou omietkou, ktorá vytvárala výrazný kontrast. Prioritou reštaurovania kostola bola okrem vonkajšej fasády aj výmena strešnej krytiny na vežiach, obnova a sfunkčnenie vežových hodín či výmena okien v celom komplexe kláštora, a to všetko v rámci spolupráce s Krajským pamiatkovým úradom. Mariánske námestie v Žiline tak po viac ako roku rekonštrukčných prác opäť zdobí pamiatka pripomínajúca nielen kultúrne bohatstvo kraja, ale aj jeho duchovnú silu.

Slávnostné rozsvietenie Sirotára

23. september

Mestský úrad ocenil šesť významných osobností, ktoré vďaka svojej svedomitosti, pracovitosti a cieľavedomosti dosiahli mimoriadne výsledky a robia dobré meno Žiline doma i v zahraničí.

Ing. arch. Michal Maximilián Scheer

Čestné občianstvo mesta Žilina in memoriam

Rodák z Považskej Bystrice patrí medzi významných slovenských architektov modernej architektúry tvoriacich v duchu funkcionalizmu. Architekt M. M. Scheer postavil v Žiline viacero víl, bytových domov, administratívnych budov a škôl. Za jeho najvýznamnejšie dielo sa považuje Finančný palác, ktorý stojí na rohu Hurbanovej ulice v Žiline. Sídliisko Chrenová I v Nitre, ním projektované, je zapísané do urbanisticko-architektonickej knihy UNESCO. Michal Maximilián Scheer zomrel v roku 2000 vo veku 98 rokov. Čestné občianstvo mesta Žilina in memoriam prevzala jeho vnučka Stella Scheerová.

prof. Ing. Valéria Hrabovcová, PhD.

Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Žilina

Valéria Hrabovcová je emeritnou profesorkou na Fakulte elektrotechniky a informačných technológií na Žilinskej univerzite, kde pôsobí od roku 1976. Vo svojej vedeckej činnosti sa špecializuje na navrhovanie, konštruovanie a modelovanie elektrických strojov. Vytvorila aj samostatnú vedeckú školu v oblasti elektrických strojov s permanentnými magnetmi elektronicky komutovaných strojov. Bola zodpovedná za riešenie 34 vedeckých a výskumných projektov doma i v zahraničí. Je autorkou mnohých knižných publikácií a študijnej literatúry. Za svoju prácu získala i viaceré ocenenia.

Assoc. prof. Ing. Ladislav Valkovič, PhD.

Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta

Mladý a úspešný Žilinčan Ladislav Valkovič sa vypracoval na významného odborníka na techniky neinvazívneho určovania metabolizmu kostrového svalstva, pečene a srdca. V poslednom čase sa zameriava najmä na ľudské srdce. Nedávno vyvinul techniku merania voľného fosfátu a pH v ľudskom srdci, ktorá pomôže odhaliť metabolické poruchy u pacientov s kardiovaskulárnymi ochoreniami. Od roku 2015 pôsobí súčasne v Slovenskej akadémii vied v Bratislave na Univerzite v Oxforde, kde získal aj titul asociovaného profesora.

Ing. arch. Milan Hodoň

Cena primátora mesta in memoriam

Milan Hodoň sa do dejín nášho mesta zapísal ako projektant a tvorca žilinského zimného štadióna. Štadión bol postavený v rokoch 1958 – 1961 podľa projektov M. Hodoňa a J. Dlhopolčeka. Výnimočnosť štadióna je v tom, že ako prvý na Slovensku nemal podporné stĺpy. Milan Hodoň dopomohol aj k príchodu Vysokej školy dopravnej z Prahy do Žiliny. Ako vedúci odboru výstavby dokázal zabezpečiť presťahovanie univerzity: pripravil priestory pre laboratóriá, internáty, byty pre pracovníkov. Bol poverený zriadiť Priemyselnú školu stavebnú a stal sa jej prvým riaditeľom. Milan Hodoň zomrel v roku 2012 vo veku 84 rokov. Cenu prevzala Elena Hodoňová.

Mikuláš Mlynárčik

Cena mesta Žilina in memoriam

Rodák z Tatranskej kotliny Mikuláš Mlynárčik bol priekopníkom sporiteľníctva a turistického ruchu nielen v Žilinskom kraji, ale aj v celoslovenskom kontexte. Stal sa zakladajúcim riaditeľom Mestskej sporiteľne Žilina, pričom sporiteľňa za jeho vedenia dosiahla pozoruhodné výsledky, ktoré mali vplyv na hospodársky rozkvet mesta a okolia. Mikuláš Mlynárčik bol aj vášnivým turistom a horolezcom. Podieľal sa na založení Spolku tatranských horolezcov JAMES a zároveň bol jeho prvým predsedom. Uskutočnil vyše 2 000 turistických a horolezeckých túr. Pomáhal sprístupňovať rokliny a doliny Slovenského raja. Mal výrazný podiel na vybudovaní turistickej základne vo Vrátnej, pomáhal pri budovaní chát pod Chlebom a pod Suchým. Keď sa usadil v Žiline, pomáhal pri zakladaní horskej služby v Malej Fatre. Za svoje zásluhy získal viacero ocenení. Ani tu nekončí jeho aktívna činnosť pre spoločnosť. Počas 2. svetovej vojny aktívne pomáhal i židovským spoluobčanom v Žiline. Mikuláš Mlynárčik umrel v roku 1977 vo veku nedožitých 83 rokov. Cenu mesta Žilina in memoriam prevzala jeho vnučka Lucia Faltinová.

Marek Mintál

Cena primátora mesta

Marek Mintál sa narodil v Bytčici a svoju kariéru začal v klube MŠK Žilina v roku 1996, keď mal 19 rokov. Nasledujúcu sezónu bol siedmy najlepší strelec ligy a s klubom dosiahol štvrté miesto. V sezóne 2001/2002 sa stal s 21 gólmi najlepším strelcom a zároveň so Žilinou získal majstrovský titul. V lete 2003 prestúpil do nemeckého klubu 1. FC Norimberg, ktorý v tom čase hrával druhú najvyššiu súťaž. Hneď vo svojej prvej sezóne dosiahol s Norimbergom postup do Bundesligy. Klubu 1. FC Norimberg pomohol Marek Mintál k postupu do najvyššej nemeckej súťaže, v jeho drese sa stal

v sezóne 2004/2005 najlepším strelcom Bundesligy s 24 gólmi a v roku 2007 vyhral Nemecký pohár. Po skončení aktívnej činnosti ako 37-ročný začal pôsobiť v klube ako tréner – od dorastu po A-mužstvo. V klube 1. FC Norimberg pôsobí Marek Mintál dodnes na pozícii asistenta trénera.

Mesto Žilina oceňuje osobnosti už od roku 1995 a doteraz si z rúk primátora prevzalo cenu už takmer 100 významných osobností.

**Mestský úrad v roku 2022 ocenil šesť významných osobností
(zľava: primátor P. Fiabáne, S. Scheerová, E. Hodoňová,
V. Hrabovcová, L. Falťínová, M. Mintál a L. Valkovič).**

30. september

Znížiť energetickú náročnosť budovy a interiérovými úpravami zlepšiť podmienky v škole bolo cieľom rekonštrukcie, ktorú mesto v uplynulých dňoch ukončilo v Materskej škole Andreja Kmeťa v Žiline. Stavebné práce za viac ako 240 000 eur samospráva financovala z Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu. Obnova sa zamerala na zlepšenie tepelno-technických vlastností obvodového plášťa, základu, strechy a podlahy. Zrekonštruoval sa aj ohrev teplej vody či systém vykurovacej a vetracej sústavy. MŠ Andreja Kmeťa aktuálne navštevuje dovedna 156 detí. V minulom školskom roku bolo z hlavnej budovy dočasne presťahovaných 74 detí do náhradných priestorov Základnej školy Jarná, zvyšní škôlkari navštevovali elokované pracovisko školy na Hollého ulici.

OKTÓBER

2022

10

1. október

Revitalizáciou Parku sv. Juraja v centre mestskej časti Trnové, vznikol zaujímavý rekreačno-relaxačný priestor, čím sa zelená plocha zmenila na biopark. Pri revitalizačných prácach, ktoré začali v apríli, z územia parku zmizli pôvodné porasty z náletových drevín, doplnila sa nová výsadba, pribudla drobná architektúra a trávniky priniesli prirodzený priestor na rodinný piknik. Územie bioparku bolo riešené v troch častiach, a to voľné lúčne priestranstvo, mokrad' s prirodzenou vegetáciou a menšia lúčna plocha. Vo vstupnej časti pribudli mlatové chodníky, móla s menšou mokrad'ou a parkový trávnik. Najekologickejšia časť parku je stredná, kde sa nachádzajú skupiny pôvodných vrb, rozsiahla mokrad' a prirodzená vegetácia. Toto územie parku pôsobí ako výrazný ekostabilizačný prvok, akumuluje zrážkovú vodu a zvyšuje biodiverzitu v okolí. Priestor dopĺňa drevený peší chodník. Posledná časť parku je výrazná krovitými vrbovými porastmi a celkovo pôsobí izolovane v porovnaní s inými časťami územia. Stavebné práce za cca 150 000 eur mesto realizovalo v rámci projektu Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy v meste Žilina podporeného z Nórskeho grantov 2014 – 2021 a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

5. október

Na cyklistickej mape Slovenska pribudla cyklomagistrála Terchovská dolina, ktorá na viac ako 23 kilometroch spája celkom deväť katastrálnych území v smere zo Žiliny do Terchovej. Hlavná cyklotrasa prechádza cez územie obcí Belá, Lysica, Stráža, Krasňany, Varín. Vedľajšia trasa smeruje z Varína cez Gbeľany, Nededzu až do Tepličky nad Váhom. Stavbu realizovala Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Malá Fatra. S prípravami na vybudovanie cyklomagistrály sa začalo už v marci 2014. Finančné prostriedky v celkovej výške 6,3 milióna eur získala OOCR z integrovaného regionálneho operačného programu. Partner projektu, Nadácia Kia Slovakia, sa na financovaní podieľala sumou viac ako 310-tisíc eur. OOCR Malá Fatra vynaložila na projekt finančné prostriedky vo výške 350-tisíc eur, významnú časť z nich financovalo mesto Žilina.

8. október

Na Solinkách bola do užívania odovzdaná jedinečná SMART lokalita, ktorá na Slovensku nemá obdoby. Ide o verejné osvetlenie, ktoré automaticky reaguje na aktuálne svetelné podmienky a mobilitu občanov. Pretože každé svietidlo je riadené samostatne, prispôsobuje sa skutočným potrebám, čím dochádza k šetreniu elektrickej energie a zvyšuje sa bezpečnosť. Každý svetelný bod je označený jedinečným QR kódom, ktorý slúži na presné a rýchle nahlásenie porúch verejného osvetlenia. Sústava verejného osvetlenia je zároveň zdrojom elektrickej energie. Toto mestu otvára veľké možnosti v oblasti napájania a prevádzky rôznych elektrických

zariadení ako napr. bezpečnostných kamier, meteostaníc, či meračov teploty a vlhkosti ovzdušia, atmosférického tlaku alebo hluku, či intenzity osvetlenia a dopravy, takže nie je potrebné zriaďovať nové prípojky elektrickej energie. SMART lokalita Solinky je v prevádzke od januára tohto roku. Za toto obdobie sa podarilo zozbierať viacero zaujímavých údajov. Potvrdila sa napríklad úspora energie o 15 až 20 %. SMART lokalita vznikla vďaka spolupráci so spoločnosťou IS – Industry Solutions, a. s.

12. október

V stredu 12. októbra, krátko po 19.00 hodine došlo na Zámockej ulici v Bratislave k strelbe. Ozbrojený útok len 19-ročného strelca si vyžiadal životy dvoch mužov do 30 rokov, jednou z obetí bol aj Žilinčan Juraj Vankulič. K viacnásobnej strelbe došlo v bare Tepláreň, ktorý je známy tým, že sa v ňom schádza LGBTI komunita. Motívom vraždy bola práve nenávisť k ľuďom danej komunity. Po útoku nad miestom strelby lietal vrtník a polícia okamžite uzavrela okolité ulice, aby našli páchatela. Polícia ho vypátrala na druhý deň ráno, takisto bez známok života. Aktivisti vo viacerých mestách na Slovensku i v Čechách organizovali pietne pochody, ktorými si uctili obeť tohto zločinu a odsúdili násilie páchané na LGBTI ľuďoch. Po Bratislave, Košiciach, Prahe či Brne si pamiatku obetí uctili tichou spomienkou aj Žilinčania v Sade SNP.

18. október

V meste pribudli dva nové cykloprístrešky a tri úseky cyklotrás. Financie na ich vybudovanie radnica získala z Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. V septembri mesto prevzalo od zhotoviteľa spoločnosti Strabag s. r. o. prvý úsek cyklotrasy V9, ktorý je súčasťou spojenia Vlčiniec a Rosinskej cesty s Vodným dielom. Úsek s dĺžkou 580 metrov začína pred ZŠ Karpatská s napojením na existujúcu cyklotrasu s označením H3 z Vlčiniec do centra mesta a pokračuje cyklistickým priechodom cez Rosinskú cestu k zastávke MHD Zvolenská až k ulici Majerská, kde tento úsek končí. Celkové náklady na výstavbu vo výške viac ako 130-tisíc eur radnica spolufinancovala z eurofondov. V budúcom roku je v pláne dobudovanie druhého úseku cyklotrasy, na ktorý už mesto získalo financie z eurofondov.

V lete tohto roka v Žiline pribudli dva úseky cyklotrasy H2, ktorá spájajú sídliská Solinky a Hliny s centrom mesta. Šlo o tretí a štvrtý úsek cyklotrasy v celkovej dĺžke 1 300 metrov. Investíciu vo výške takmer 56-tisíc eur mesto zafinancovalo z IROP. Tretí úsek predstavuje samostatnú obojsmernú cyklocestičku v dĺžke 300 metrov a štvrtý úsek je značený vodorovným dopravným značením vo forme integrovaného cyklistického koridoru v hlavnom dopravnom priestore miestnych komunikácií. Ide o bežný spôsob vedenia cyklistov na menej frekventovaných komunikáciách v meste ako

jedno z možných riešení, vzhľadom na obmedzené priestorové pomery v lokalite.

Viac ako 34-tisíc eur stáli cykloprístrešky pred mestským úradom a Mestskou krytou plavárňou v Žiline, ktoré boli do užívania odovzdané v septembri. Radnica práce na vybudovaní financovala z IROP. Prístrešky slúžia na denné bezpečné parkovanie a disponujú šiestimi stojanmi v tvare obráteného „U“ a 12 parkovacími miestami. Aktuálne majú nadšenci cyklot dopravy v našom meste k dispozícii celkovo 12,3 km cyklotrás rôznych smerov a prepojení.

20. október

Na Vodnej nádrži v Žiline sa vykonalo zarybňovanie zubáčom veľkouústym. Rybársky atraktívny revír je tak obohatený o násadu jednoročného zubáča v množstve 10 000 kusov v ich priemernej dĺžke 12 cm. Zarybnenie pritom prebiehalo z lode aj z brehu. Zubáča možno rozoznať pri pohľade na jeho dlhé, sivé, pretiahnuté telo s malými, no drsnými šupinami a dvojicou chrbtových plutiev. Ide o intenzívne vysádzaný druh ryby, ktorá je hodnotná z konzumného i športového hľadiska. Jej lovná miera je 50 cm.

25. október

Na Vlčincoch, vo vnútrobloku ulíc Nanteruská, Záborského a B. S. Timravy, vzniklo prvé bezbariérové ihrisko svojho druhu na území mesta Žilina. Cieľom tejto aktivity bolo prirodzene začleniť hendikepované deti do spoločnosti vďaka špeciálnym hracím prvkom a vytvoriť im príležitosť pre hru alebo inú telesnú aktivitu bez ohľadu na ich schopnosti. Celková investícia do realizácie projektu bola 150 000 eur, na financovaní sa podieľala aj Nadácia Kia Slovakia.

Na Vlčincoch pribudlo nové ihrisko.

26. október

Mesto Žilina si z celoslovenskej súťaže o Cenu Európskeho týždňa mobility odnieslo prvé miesto v kategórii Aktívna samospráva. Slovenská agentúra životného prostredia a vyhlasovateľ Európskeho týždňa mobility – Ministerstvo životného prostredia SR vyhodnotilo žilinskú samosprávu ako lídra v zavádzaní inovátnych opatrení, ktorými sú prioritizácia verejnej dopravy, vymedzovanie nízkoemisných zón, budovanie bezpečnej cyklistickej infraštruktúry vrátane cykloprístreškov s vegetačnou strechou, či znižovanie frekvencie dopravy najmä pri školách.

Žilina získala ocenenie za mobilitu.

29. október 2022

SPOJENÉ VOĽBY 2022

V historicky prvých spojených regionálnych voľbách si Slováci vybrali nových primátorov, predsedu kraja a zástupcov do mestského i krajského zastupiteľstva. Ku dňu volieb bolo v Žiline zapísaných 69 091 oprávnených voličov.

VÝSLEDKY MESTSKÝCH VOĽIEB

K hlasovaniu v mestských voľbách prišlo 26 369 ľudí, čo predstavuje 38,16 % účasť. O primátorské kreslo sa uchádzalo 9 kandidátov, pričom Štefan Zelník sa pár dní pred voľbami vzdal svojej kandidatúry v prospech Patrika Gromu. Vo voľbách sa primátorom Žiliny stal Peter Fiabáne, ktorý týmto obhájil svoj mandát.

1. Peter Fiabáne	11 654 hlasov	45,53 %
2. Patrik Groma	4 866 hlasov	19,01 %
3. Peter Cibulka	3 970 hlasov	15,51 %
4. Pavol Sloša	2 723 hlasov	10,63 %
5. Ján Rzeszoto	981 hlasov	3,83 %
6. Silvia Bakkery	668 hlasov	2,60 %
7. Štefan Zelník	276 hlasov	1,07 %
8. Daniela Zemanová	273 hlasov	1,06 %
9. Timotej Bernhauser	184 hlasov	0,71 %

V žilinskom mestskom parlamente si obyvatelia Žiliny volili 31 poslancov. O hlas voličov sa uchádzalo dokopy 138 kandidátov. Väčšina z predošlých zastupiteľov samosprávy sa pritom nezmenila a budú pokračovať v ďalšom štvorročnom volebnom období. Pribudlo iba 8 nových poslanceckých mien.

Volebný obvod č. 1 – Hliny I - IV, Staré mesto

- Ľudmila Chodelková (1 254 hlasov),
- Karol Čepec (1 088 hlasov, nový mestský poslanec),
- Igor Choma (1 050 hlasov, nový mestský poslanec),
- Zuzana Balogová (989 hlasov),
- Peter Durmis (983 hlasov).

Volebný obvod č. 2 – Bôrik, Hliny V - VIII, Malá Praha

- Vladimír Randa (1 210 hlasov),
- Dušan Maňák (927 hlasov),
- Soňa Turčányiová (833 hlasov, nová mestská poslankyňa),
- Peter Steinhübl (736 hlasov, nový mestský poslanec).

Volebný obvod č. 3 – Solinky

- Peter Cibulka (2 255 hlasov),
- Dominik Hriník (1 554 hlasov),
- Ľubomír Bechný (1 530 hlasov),
- František Talapka (1 480 hlasov),
- Martin Kapitulík (967 hlasov).

Volebný obvod č. 4 - Vlčince

- Ivetta Martinková (2 113 hlasov),
- Róbert Kašša (2 002 hlasov),
- Patrik Groma (1 993 hlasov),
- Ján Rzeszoto (1 937 hlasov, nový mestský poslanec),
- Karol Haas (1 602 hlasov, nový mestský poslanec),
- Ondrej Šoška (1 421 hlasov),
- Jana Filipová (1 412 hlasov).

Volebný obvod č. 5 - Hájik

- Ľuboš Plešinger (846 hlasov),
- Ján Ničík (652 hlasov),
- Peter Čerňan (607 hlasov, nový mestský poslanec).

Volebný obvod č. 6 - Bytčica, Rosinky, Trnové

- Jozef Juriš (1 241 hlasov),
- Anton Trnovec (1 006 hlasov).

Volebný obvod č. 7 - Bánová, Závodie, Žilinská Lehota

- Branislav Delinčák (1 197 hlasov),
- Denis Cáder (1 182 hlasov).

Volebný obvod č. 8 - Brodno, Budatín, Mojšová Lúčka, Považský Chlmec, Strážov, Vranie, Zádubnie a Zástranie

- Ján Pažický (1 359 hlasov),
- Jozef Augustín (1 282 hlasov),
- Anton Kozlík (587 hlasov, nový mestský poslanec).

VÝSLEDKY KRAJSKÝCH VOLIEB

V meste Žilina bola účasť v krajských voľbách 38,22 %. Za predsedníčku kraja bola opätovne zvolená Erika Jurinová.

Erika Jurinová	80 049 hlasov	32,04 %
Igor Choma	55 571 hlasov	22,24 %

Igor Janckulík	52 914 hlasov	21,18 %
Peter Slyško	17 564 hlasov	7,03 %
Katarína Boková	11 131 hlasov	4,45 %
Marián Murín	9 852 hlasov	3,94 %
Miroslav Urban	7 137 hlasov	2,85 %
František Drozd	6 626 hlasov	2,65 %
Andrea Starinská	5 203 hlasov	2,08 %
Daniela Zemanová	3 783 hlasov	1,51 %

Žilincania hlasovali v dvojítých voľbách.

Obyvatelia Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK) si okrem predsedu kraja volili aj poslancov do župného zastupiteľstva. Zastupiteľstvo ŽSK bolo zložené z 57 poslaneckých kresiel. V okrese Žilina malo záujem o priazeň voličov dokopy 109 kandidátov.

Volebný obvod č. 11 – Žilina

- 1, Peter Cibulka (nezávislý) – 10 389 hlasov
- 2, Patrik Groma (nezávislý) – 9 277 hlasov
- 3, Rastislav Johanes (nezávislý) – 8 508 hlasov
- 4, Juraj Popluhár (SMER - SD) – 8 152 hlasov
- 5, Róbert Kašša (nezávislý) – 7 498 hlasov
- 6, Peter Durmis (nezávislý) – 7 449 hlasov
- 7, Ľudmila Chodelková (nezávislá) – 7 071 hlasov

- 8, Ľubomír Bechný (nezávislý) – 6 881 hlasov
- 9, Pavol Šlota (DOMOV-NS) – 6 400 hlasov
- 10, Martin Kapitulík (nezávislý) – 6 268 hlasov
- 11, Karol Čepec (nezávislý) – 5 962 hlasov
- 12, Denis Cáder (nezávislý) – 5 721 hlasov
- 13, Peter Slyško (Hlas - sociálna demokracia) – 5 672 hlasov

31. október

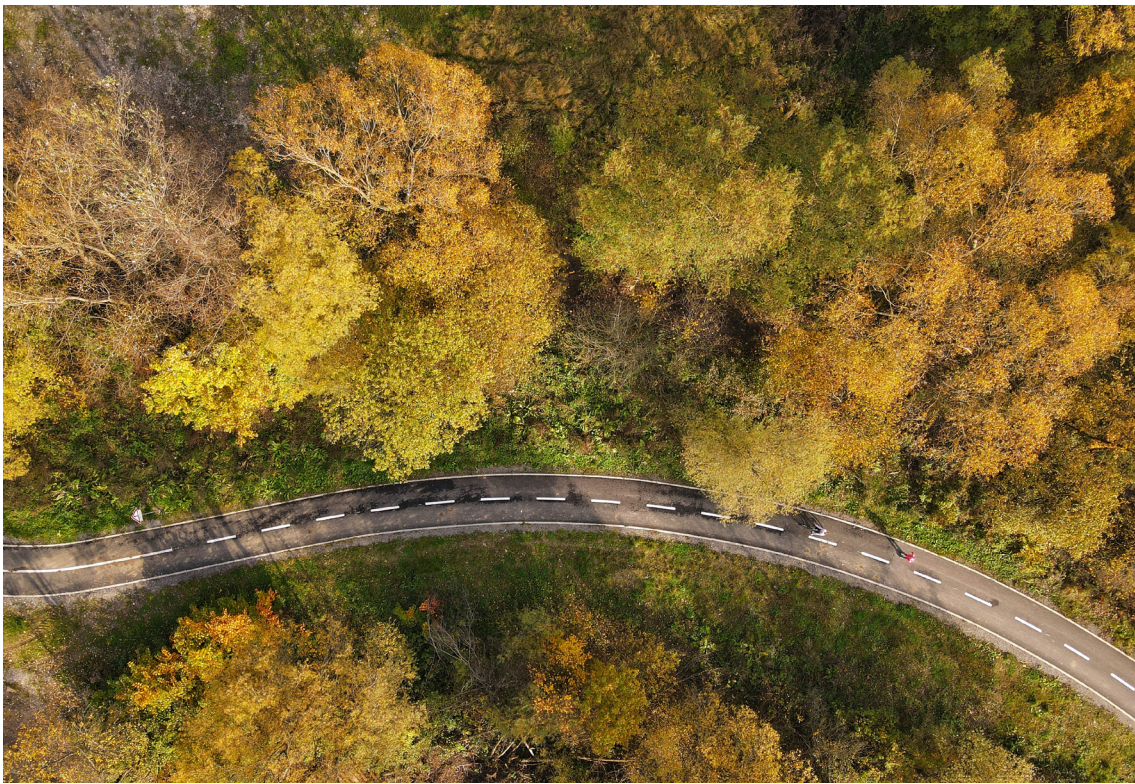
Mesto Žilina ukončilo poslednú etapu modernizácie odborných učební v 12 základných školách. Nové informačné a komunikačné technológie pribudli v ZŠ Lichardova, Martinská, Jarná, Karpatská, Vendelína Javorku, Námestie mladosti, Limbová, Slovenských dobrovoľníkov a v štyroch ZŠ s MŠ Školská, Do Stošky, Ulica sv. Gorazda a Gaštanová. Do škôl bolo dodaných viac ako 600 kusov výpočtovej techniky, z toho 382 kusov počítačových zostáv pre žiakov, učiteľov a užívateľov školských knižníc a 85 kusov notebookov vrátane softvérového vybavenia. Vyučovacie procesy v základných školách obohatili aj nové multifunkčné tlačiarne, 3D tlačiarne, interaktívne projektory, tablety a televízory. Hodnota investície predstavovala viac ako 370 000 eur. Väčšina výdavkov bola financovaná z nenávratného finančného príspevku Integrovaného regionálneho operačného programu vo výške viac ako 273 000 eur.

31. október

Krajský súd v Žiline priznal manželom rovnakého pohlavia nárok na trvalý pobyt na Slovensku. Krajský súd v Žiline rozhodol v prospech homosexuálnych manželov, ktorým Slovensko nechcelo uznať trvalý pobyt. Žalobu podali Jakub Šanko de Ruiz, pochádzajúci z obce Veľké Rovné a jeho partner Mariano Ruiz de Šanko, ktorý je pôvodom z Argentíny. Naše úrady odmietli udeliť Ruizovi trvalý pobyt z dôvodu, že zväzky rovnakého pohlavia neuznávajú. Podľa slovenskej cudzineckej polície je ich manželstvo v rozpore so slovenským zákonom o rodine. V žalobe sa pár odvolával na Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý chráni všetky formy rodinného spolužitia. Súd potvrdil, že zamietnutím žiadosti v tomto prípade došlo k neoprávnenej diskriminácii na základe sexuálnej orientácie a porušeniu práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života a slobody pobytu (bránenie v návrate slovenského občana do vlasti). Išlo o prvý rozsudok svojho druhu na Slovensku.

NOVEMBER

2022

4. november

Mestský úrad v Žiline implementoval systém manažérstva kvality a získal titul CAF. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, ako národný organizátor Externej spätnej väzby modelu Common Assessment Framework – Spoločný rámec hodnotenia (CAF), udelil titul Efektívny používateľ modelu CAF mestu Žilina, ktoré úspešne implementovalo model CAF v rámci národného projektu Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy. Národný projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa. Vďaka pomoci a podpore CAF centra postupne prešiel mestský úrad a jeho odbory fázou samohodnotenia, externého posúdenia a tvorbou akčného plánu. Model CAF je jednou z možností, ako komplexne zhodnotiť fungovanie organizácie verejnej správy, identifikovať, kde sú ešte rezervy a čo sa dá v organizácii zlepšiť. A ak to organizácia robí správne, získanie titulu Efektívny používateľ modelu CAF je pridanou hodnotou.

6. november

Na Mariánske námestie priviezli tohtoročný vianočný stromček. Tento raz sa ním stal štrnásť metrov vysoký smrek z obce Dolná Tižina, od Žiliny vzdalenej asi 15 km. Keďže ide o strom, ktorý by musel byť v krátkom čase vyrúbaný, stal sa vhodným kandidátom na skrášlenie nášho historického námestia. Vianočný stromček mesto každoročne dováža, pretože na Mariánskom námestí nie je miesto na vysadenie trvalého veľkého ihličnanu. V zelenej časti námestia rastú košaté lipy, vysadenie ďalšieho stromu v ich susedstve z priestorových dôvodov nie je možné.

8. november

Mesto Žilina osadilo pamätnú tabuľu na pamiatku Josefa Červinku, bývalého mestského záhradníka. Tabuľa je umiestnená na jeho hrobe na Starom cintoríne. Za najvýznamnejšie dielo Josefa Červinku v Žiline sa považuje Park Ľudovíta Štúra. Josef Červinka (1904 – 1945) bol zastrelený v januári 1945 fašistickými nemeckými vojakmi. Na jeho počesť v roku 1945 bola reštaurácia Kamélia pomenovaná jeho menom na Červinkov, podobne ako aj samotný park.

11. november

Mesto sprístupnilo verejnosti zrekonštruovanú lávku na Obchodnej ulici na sídlisku Vlčince. Pôvodný most bol pre zlý technický stav demontovaný v polovici októbra 2021. Komplexnú rekonštrukciu celého mostného objektu za približne 300 000 eur hradilo mesto zo svojho rozpočtu. Nové premostenie na Obchodnej ulici je široké približne 4,6 m a nachádza sa vo

výške takmer 5 m. Jeho celková dĺžka je takmer 43 metrov. Okrem vyriešenia zlého technického stavu priniesla rekonštrukcia mosta pre obyvateľov Žiliny aj ďalší benefit. Lávka poslúži okrem peších aj cyklistom, keďže je súčasťou cyklotrasy cez sídlisko Vlčince. Zámer sústrediť sa na systematickú rekonštrukciu najrizikovejších mostov v meste ohlásila samospráva v marci 2021. Mesto prioritne riešilo primerané úpravy a rekonštrukcie najvyťaženejších a najrizikovejších mostov, ktoré dlhodobým zanedbávaním vykazujú vizuálne zásadnejšie porušenia. Po kompletnom passporte a technickej evidencii dopravných objektov v meste, samospráva ku koncu roka 2019 zaznamenala 88 mostných objektov, ktoré sa nachádzajú na ploche asi 70 900 metrov štvorcových.

Lávka na Vlčincoch po rekonštrukcii.

14. november

Vo vestibule mestského úradu a na radnici bola otvorená výstava mini betlehemov. Žilinčania si tak mohli spríjemniť vybavovanie úradných povinností alebo len tak nakuknúť dnu, ak mali cestu okolo. Čakali na nich exponáty miniatúrnych betlehemov vyrobených z unikátnych materiálov ako rybie kosti, ovocné jadierka, vlašské, lieskové, kokosové orechy, liči, avokádo, papája, ananás, granátové jablko, figy, ale aj mušle, lastúry, hviezdice, dokonca i ostne z dikobraza alebo šupiny z korytnačky. Autorom diel je Žilinčan Jozef Práznovský, ktorý sa výrobe jedinečných betlehemov venuje už 22 rokov. Je držiteľom dvoch zápisov v Slovenskej knihe rekordov: za najväčší počet vystavených betlehemov od jedného autora

(538 ks) a za najmenší vyrobený betlehem, ktorý mal 6 x 6 mm – ten vložil do guľičky nového korenia, pričom figúrky boli vyrobené zo zrníčok ryže. Na mestskom úrade bolo vystavených 65 exemplárov a na radnici 114 kusov unikátnych mini dielok.

Mini betlehemy spríjmnili vianočné obdobie.

16. november

Literárny park za budovou Krajskej knižnice v Žiline bol po svojej revitalizácii oficiálne sprístupnený pre verejnosť. V rámci obnovy sa v parku osadili segmentové lavičky, sólo lavičky a na terase letnej čítárne pribudli relaxačné kreslá. Parková zeleň bola doplnená o nové stromy a kríky. Návštevníci knižnice tak môžu stráviť hodnotné chvíle a načerpať energiu aj v pokojnom a inšpiratívnom prostredí pod korunami stromov v Literárnom parku, na ktorého obnovu prispela Nadácia Milana Dubca s čiastkou vo výške 10 000 eur. Krajská knižnica je v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja.

16. november

Žilinu potrápila niekoľkohodinová snehová kalamita, ktorá vyvolala dopravný kolaps na viacerých uliciach. Problematické boli najmä ulice Mostná a úseky v blízkosti nákupných centier a refazcov. Striedavo sa upchávali aj frekventované ulice Predmestská či Košická a ťažko prejazdná bola aj príľahlá Nemocničná ulica a Ulica Na Horevaží. Dlhé kolóny sa nevyhli ani Ulici V. Spanyola a Ul. Vysokoškolákov. K zhoršenej situácii prispela aj zhus-

tená piatková doprava, kedy cez mesto prechádza zvýšený počet motoristov a nadmerný pohyb v blízkosti obchodov v súvislosti s blížiacim sa víkendom. Na druhý deň už v meste nebolo vidieť takmer žiadne známky neobvyklej snehovej nádielky.

Žilinu potrápila bohatá nádielka snehu.

21. november

Železničný podjazd na Kysuckej ulici bol z dôvodu modernizácie dopravného uzla uzavretý pre motoristov po dobu 12 mesiacov. Práce sa spočiatku nedotknú chodcov, aj pre tých však bude prechod cez podjazd úplne zamedzený hneď, ako sa otvorí nový podchod z Národnej ulice na Uhoľnú ulicu. V tejto súvislosti mesto pre motoristov vykonalo viacero stavebných úprav a zmien v dopravnom značení. K dočasným úpravám pristúpil aj Dopravný podnik mesta Žiliny (DPMŽ), ktorý pre dotknuté linky vytvoril nový cestovný poriadok. Zmeny avizoval aj dopravca SAD Žilina, a to pre spoje v smere na Kysuce, Bytču (Kotešová), Dlhé Pole, Divinu, Čadcu a Terchovú.

Čo Žilina získa z modernizácie dopravného uzla?

- rekonštrukciu železničnej stanice,
- rekonštrukciu autobusovej stanice,

- vybudovanie viacerých podjazdov, podchodov a nadjazdov, ktoré výrazne odľahčia dopravu v centre,
- rekonštrukciu ciest a ulíc v lokalitách zasiahnutých výstavbou,
- rekonštrukciu a zavedenie inteligentného osvetlenia v lokalitách zasiahnutých výstavbou,
- dlhodobý bezplatný prenájom územia tzv. Veľkej harfy, popri Váhu, od Strážova po centrum, kde tak môže vzniknúť úplne nový park a športovo-relaxačná zóna,
- vznikne priestor na budovanie cyklotrás medzi Strážovom a Tepličkou.

DECEMBER

2022

12

1. december

Žilinčania sa vo svojom meste môžu pýšiť novou národnou kultúrnou pamiatkou. Koncom tohto roka sa ňou stal komplex budov Železničnej stanice v Žiline. Podnet a návrh na vyhlásenie urbanistického súboru za národnú kultúrnu pamiatku podal Krajský pamiatkový úrad Žilina. Stanica bola postavená v rokoch 1939 až 1942 na mieste pôvodnej stanice zo 70. rokov 19. storočia. Návrh nových stavieb vypracovali architekti Ferdinand Čapka a František Eduard Bednárík. Výpravná a administratívna budova boli navrhnuté, postavené a o desaťročia neskôr vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku ako jeden celok. Keďže vlastník s návrhom súhlasil, Pamiatkový úrad Slovenskej republiky neskôr vydal rozhodnutie o jeho zápise. Medzi pamiatkové hodnoty stanice patrí nielen celková architektúra týchto dvoch objektov, ale aj ďalšie prvky, či ich priestorové pôsobenie, fasády a dispozícia. Chránené sú napríklad aj obklady a rôzne architektonické detaily ako vitráže či štyri umelecké diela, ktoré sú umiestnené v interiéri výpravnej budovy. Medzi pamiatkové hodnoty samozrejme patrí aj urbanizmus, čiže to, ako je budova osadená do kontextu s mestom a akú má nadväznosť na historické centrum.

Železničná stanica zaujala pamiatkárov.

6. december

Redakcia prestížneho časopisu Forbes Slovensko udelila titul Osobnosť roka 2022 známemu podnikateľovi, developerovi, IT vizionárovi, aktivistovi a mediálnemu šéfovi Milanovi Dubcovi zo Žiliny. Zaradil sa tak napríklad ku

prezidentke Zuzane Čaputovej, staronovému primátorovi Trnavy Petrovi Bročkovi či majiteľom slovenskej antivírusovej spoločnosti ESET, ktorí si titul za svoje aktivity vyslúžili v predošliých rokoch. Porota vo veľkej miere oceňila Dubcove aktivity, ktorými reagoval na následky vypuknutia vojny na Ukrajine.

Svojím projektom v Žiline prichýlil tisíce ukrajinských utečencov, dal im materiálnu pomoc, ale napríklad i podporu vo vzdelávaní v slovenskom jazyku. Meno Milana Dubca sa spája aj so založením internetového portálu Azet a internetovou komunitou Pokec. Je taktiež spolumajiteľom slovenskej časti mediálneho domu Ringier, majiteľom developerskej firmy Reinoo v Žiline, no stojí aj za Nadáciou Milana Dubca, ktorá prostredníctvom grantových programov finančne podporuje projekty v Žiline a okolí. Nadácii sa napríklad podarilo zrevitalizovať Literárny park za Krajskou knižnicou v Žiline, podporiť pokračovanie revitalizácie v parku Frambor či vytvoriť oddychovú zónu pre pacientov oddelenia klinickej a radiačnej onkológie vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Žilina.

9. december

Zdieľané bicykle BikeKIA v Žiline ukončili rekordnú sezónu, kedy celkový počet výpožičiek dosiahol takmer 200 000. Spoločnosť Arriva, ktorá službu prevádzkuje, hovorí o medziročnom náraste až 33 percent. Sezóna tento rok začala 25. marca. Oproti predchádzajúcemu roku 2021 došlo k nárastu o takmer 50 000 výpožičiek. K existujúcim 21 staniciam s pevnými stojanmi pribudlo počas sezóny aj nových 9 virtuálnych staníc s jednoduchým označníkom. Zvýšil sa aj počet používaných bicyklov o 22, ich zámok dobíjajú solárne panely. Aktuálne má služba zdieľaných bicyklov BikeKIA registrovaných viac ako 40 000 užívateľov – o takmer 6 000 viac, než v roku 2021. Najaktívnejší užívateľ uskutočnil 539 prenájmov, čo znamená, že využil bicykel aj niekoľkokrát denne. V priebehu sezóny 2022 prekonalí zdieľané bicykle v Žiline celkovú vzdialenosť viac ako 220 000 kilometrov a tým ušetrili približne 35 ton CO₂ v porovnaní s individuálnou automobilovou dopravou.

16. december

Svetlo sveta uzrela nová knižná publikácia o histórii Žiliny s názvom Vlčince. Ako napovedá samotný titulok, dielo sa venuje histórii najväčšieho sídliska v meste. Autormi 148-stranovej monografie sú Patrik Groma, Jozef Feiler a Peter Štanský. Čitatelia v nej nájdu veľké množstvo zaujímavých, nepublikovaných historických fotografií spoločne so snímkami zo súčasnosti. Kniha je rozdelená do niekoľkých kapitol, ktoré sa postupne venujú cirkvi, doprave, erbom, voľnočasovým aktivitám či najdôležitejším stavbám tejto mestskej časti.

17. december

V Žiline sa u psa objavil prvý prípad Aujezského choroby, tzv. pseudobesnoty. Štvornohý pacient bol na veterinárnu kliniku privezený s neurologickými príznakmi: nadmerná agresivita, hryzenie do predmetov, výrazné slinenie a svrbenie. Keďže účinná vakcína proti pseudobesnote doposiaľ neexistuje, ochorenie si po niekoľkých hodinách vyžiadalo život nakazeného zvierťaťa. Regionálna veterinárna a potravinová správa po jeho úhyne na základe pitvy potvrdila Aujezského chorobu. Pes sa pravdepodobne nakazil na poľovačke v lokalite Dohňany a okolí. Aujezského choroba je vírusové ochorenie, ktoré postihuje hospodárske a voľne žijúce zvieratá. Primárnym hostiteľom vírusu a zároveň rezervoárom je prasá. Najviac ohrozenými domácimi zvieratami sú poľovné psy, pretože vírus sa okrem priameho kontaktu s diviakom prenáša aj jeho slinami, trusom, krvou a mäsom. Majitelia psov boli upozornení, aby sa vyhýbali lokalitám, kde môže dôjsť ku kontaktu psa s diviakmi a ich telesnými výlučkami.

19. december

Dopravný podnik mesta Žiliny otvoril nové, moderné predajné miesto. Cestujúci si budú môcť zakúpiť cestovné lístky na MHD v Žiline, podať sťažnosť na prepravnú kontrolu, či získať informácie o tarifách hromadnej dopravy na novej adrese – Ulica republiky 16. Zároveň boli zatvorené obe pôvodné predajné miesta, ktoré sa nachádzali na Námestí Andreja Hlinku a na Mestskom úrade v Žiline.

21. december

Vianočné upratovanie neobišlo ani balustrádu.

Znečistené múry kamennej balustrády pod Katedrálou Najsvätejšej Trojice prešli výraznou obnovou. Oblasťná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Malá Fatra v spolupráci s mestom dokončili kompletné čistiace práce, ktoré zbavili povrch kameňa od povlakov, škvŕn a grafitov. Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky.

Z celkovej sumy 85 000 eur predstavovala dotácia rezortu dopravy 50 000 eur a OOCR Malá Fatra investovala z vlastných zdrojov vyše 15 000 eur. Mesto Žilina vyčlenilo pre tieto účely sumu 20 000 eur. Kamenná balustráda bola v centre krajského mesta vybudovaná po roku 1920. Vtedy mala podobu dvoch schodísk a dlaždicovej cesty určenej pre peších. Ohraničovalo ju strmé kamenné zábradlie a stavbu dotvárala kvetinová záhrada s fontánou. Aktuálnu podobu získala balustráda približne o 20 rokov neskôr, kedy ju dal prebudovať vtedajší starosta Žiliny Vojtech Tvrdý.

26. december

V Žiline sa aktuálne pohybuje približne 200 ľudí bez domova. Príslušníci mestskej polície mnohých poznajú osobne, pravidelne kontrolujú ich zdravotný stav a nosia im oblečenie. Žilinská mestská polícia si nevedie evidenciu ľudí bez domova, ani ich osobných údajov okrem priestupkov, ktorých sa dopustili. Príslušníci útvaru vedia, kde sa občania bez strechy nad hlavou najčastejšie zdržiavajú a pohybujú. Nakoľko ide o ľudí v nezávidenia hodnej životnej situácii, v ktorej sa nie všetci ocitli vlastným zavinením a ich „domovom“ je žiaľ ulica, je nutné a ľudské monitorovať aj ich zdravotný stav. V prípade nájdenia ležiacich osôb sa príslušníci mestskej polície pýtajú na zdravotné problémy a ak je to nutné, zabezpečia ošetrovanie buď zdravotníkmi mestskej polície alebo privolanými zdravotníkmi záchranej zdravotnej služby.

Policianti ľuďom bez domova často prinesú oblečenie či hygienické potreby, ktoré z vlastnej iniciatívy vyzbierali medzi kolegami. Okrem toho im odporúčajú rôzne charitatívne zariadenia, nocľahárne či útulky, ktoré by ich mohli prichýliť. Niektorí z týchto občanov sa však rozhodnú zotrvať vo svojich provizórnych príbytkoch alebo na obľúbených miestach. Iní zas nespĺňajú podmienky charitatívnych zariadení ako napríklad obmedzenie či zákaz požívania alkoholu. Dôvodom útulne na neprijatie človeka bez domova môže byť aj naplnená kapacita. Mnohí takíto ľudia sa teda trvalo zdržujú na verejných priestranstvách. Príslušníci mestskej polície ich môžu z týchto miest vykázať iba v prípade, ak spáchajú priestupok alebo iným spôsobom narúšajú verejný poriadok. Obmedzovať pohyb ľudí bez domova na akomkoľvek mieste bez zákonného dôvodu, nie je mestská polícia oprávnená a presúvanie z miesta na miesto, mimo zrak obyvateľov, ktorým prítomnosť ľudí bez domova často prekáža, problematiku nerieši.

31. december

V roku 2022 sme zaevidovali 1 443 odhlásení z trvalého pobytu v meste Žilina a 889 prisťahovaných z iných miest a obcí. Okrem toho sa uskutočnilo 1 569 zmien trvalého pobytu v rámci mesta.

V roku 2022 sa v Žiline narodilo 1 722 detí, z toho 878 chlapcov a 844 dievčat. Na porovnanie: v roku 2021 to bolo 1 897 detí, rok predtým 1 901 a v roku 2019 sme privítali 1 738 novorodencov. V štatistike najčastejších krstných mien pre novorodeniatka dominovali tradičné slovenské mená. U dievčat bola v kurze Ema, Ela, Sofia a Viktória u chlapcov sa obľube tešil Michal, Matej, Jakub i Matúš.

Niektorí rodičia však siahli aj po netradičných menách, najmä ak jeden z rodičov bol cudzinec. Medzi chlapčenskými menami to boli napríklad Dzihan, Micheáš, Casey, Neo, Jonatán. Medzi dievčatami sa objavili mená Buna, Naila, Aurora, Ruixi, Meda.

Podľa údajov zo žilinskej matriky nás opustilo 1 507 ľudí, z toho 785 mužov a 722 žien.

Vojsť do manželského chomúta sa rozhodlo 448 párov. Zaznamenali sme 256 civilných sobášov a 192 cirkevných obradov.

SUMARIZÁCIA PRÍJOMOV A VÝDAVKOV K 31. 12. 2022

SUMARIZÁCIA	Schválený rozpočet 2022	Upravený rozpočet 2022	Skutočnosť k 31.12.2022	% plnenia
-------------	-------------------------	------------------------	-------------------------	-----------

PRÍJMY

mesto bez RO	92 461 569	107 250 356	102 104 601,53	95,20
RO - spolu	3 471 236	4 383 273	4 012 008,31	91,53
Rozpočtové príjmy mesto Žilina	95 932 805	111 633 629	106 116 609,84	95,06

z toho:

Bežné príjmy - mesto Žilina	82 106 001	89 955 591	89 486 180,90	99,48
z toho: mesto bez RO	78 634 765	85 974 626	85 848 463,52	99,85
RO - spolu:	3 471 236	3 980 965	3 637 717,38	91,38
z toho: školy a školské zariadenia	3 228 236	3 689 200	3 358 778,18	91,04
Úsmev - ZpS Osiková ul.	243 000	291 765	278 939,20	95,60
ÚHA mesta Žilina	0	0	0,00	0,00
Kapitálové príjmy - mesto Žilina	320 000	3 656 743	3 723 277,65	101,82
z toho: mesto bez RO - spolu	320 000	3 656 743	3 723 277,65	101,82
RO - spolu	0	0	0,00	0,00
z toho: školy a školské zariadenia	0	0	0,00	0,00
Úsmev - ZpS Osiková ul.	0	0	0,00	0,00
ÚHA mesta Žilina	0	0	0,00	0,00
Príjmové finančné operácie - mesto Žilina	13 506 804	18 021 295	12 907 151,29	71,62
z toho: mesto bez RO	13 506 804	17 618 987	12 532 860,36	71,13
RO - spolu	0	402 308	374 290,93	93,04
z toho: školy a školské zariadenia	0	402 308	374 290,93	93,04
Úsmev - ZpS Osiková ul.	0	0	0,00	0,00
ÚHA mesta Žilina	0	0	0,00	0,00
Rozpočtové príjmy spolu - mesto Žilina	95 932 805	111 633 629	106 116 609,84	95,06

VÝDAVKY

mesto bez RO	63 270 322	73 542 764	64 516 332,05	87,73
RO - spolu	32 662 483	38 090 865	36 451 452,00	95,70
Rozpočtové výdavky mesto Žilina	95 932 805	111 633 629	100 967 784,05	90,45

z toho:

Bežné výdavky - mesto Žilina	81 725 141	91 985 909	85 796 666,78	93,27
z toho: mesto bez RO	49 185 298	54 062 901	49 507 402,52	91,57
RO - spolu:	32 539 843	37 923 008	36 289 264,26	95,69
z toho: školy a školské zariadenia	31 062 431	36 358 210	34 796 842,49	95,71
Úsmev - ZpS Osiková ul.	1 004 312	1 123 698	1 098 592,83	97,77
ÚHA mesta Žilina	473 100	441 100	393 828,94	89,28
Kapitálové výdavky - mesto Žilina	10 239 450	15 679 506	10 784 503,47	68,78
z toho: mesto bez RO	10 116 810	15 511 649	10 622 315,73	68,48
RO - spolu:	122 640	167 857	162 187,74	96,62
z toho: školy a školské zariadenia	0	89 717	89 712,80	100,00
Úsmev - ZpS Osiková ul.	0	0	0,00	0,00
ÚHA mesta Žilina	122 640	78 140	72 474,94	92,75
Výdavkové finančné operácie - mesto Žilina	3 968 214	3 968 214	4 386 613,80	110,54
z toho: mesto bez RO	3 968 214	3 968 214	4 386 613,80	110,54
RO - spolu:	0	0	0,00	0,00
z toho: školy a školské zariadenia	0	0	0,00	0,00
Úsmev - ZpS Osiková ul.	0	0	0,00	0,00
ÚHA mesta Žilina	0	0	0,00	0,00
Rozpočtové výdavky spolu - mesto Žilina	95 932 805	111 633 629	100 967 784,05	90,45

Hospodárenie celkom:	Schválený rozpočet 2022	Upravený rozpočet 2022	Skutočnosť k 31.12.2022
Bežný rozpočet	380 860	-2 030 318	3 689 514,12
Kapitálový rozpočet	-9 919 450	-12 022 763	-7 061 225,82
Finančné operácie (FO)	9 538 590	14 053 081	8 520 537,49
Výsledok hospodárenia - po vyúčtení FO	-9 538 590	-14 053 081	-3 371 711,70
Výsledok hospodárenia - vrátane FO	0	0	5 148 825,79

Pozn.:

RO = rozpočtové organizácie mesta

GRANTOVÉ DOTÁCIE ZA ROK 2022

Grant č.	Oblasť	Organizácia	Projekt	Suma v €
1	K	Občianske združenie pre podporu netradičných foriem umenia	HUDBA SVETA ŽILINA 2022 - VIII. ročník medzinárodného world music festivalu	5 000,00 €
2	K	OZ Cestou necestou	Cestovateľský festival Cestou necestou	1 500,00 €
3	K	OZ Žilina žije	Festival Žilina žije 2022	5 000,00 €
4	K	Miešaný zbor Žilina, OZ	Žilinský miešaný zbor na Medzinárodnom zborovom festivale Cracovia Cantans 2022	2 600,00 €
5	K	ZLF	Žilinský literárny festival 19.ročník	5 000,00 €
6	K	NADÁCIA POLIS ŽILINA	Literárno-kultúrne a osvetové večery	5 000,00 €
7	K	Michal Bukviš - 3MO SOUND	AYA 30 rokov & ŠKO	3 000,00 €
8	K	Mgr. Milan Kosec - PANORÁMA	Galandovci a Zdenko Horecký	2 200,00 €
9	K	NAŠE VRANIE	Hodové slávnosti Vrania	500,00 €
11	K	Ing. arch. Ľudovít Kupkovič	Paraboly / Paralely	1 200,00 €
12	K	Šport spája, o. z.	Výstava Peter Sagan	1 500,00 €
13	K	Profigrafik.sk s. r. o.	10. ročník festivalu horského filmu a dobrodružstva Hory a mesto Žilina	3 200,00 €
14	K	" Spolok Priateľov DH FATRANKA"	40.rokov dychovej hudby zachytených na CD nosiči	2 000,00 €
15	K	Adventure Strings	Koncert Advenutere Strings	1 200,00 €
16	K	ZO JDS Žilina Brodno	Dni obce - erbové slávnosti Brodno 2022	4 000,00 €
17	K	Rímskokatolícka cirkev, farnosť TRNOVÉ	Križová cesta vo farskom sade v Žilina-Trnové	2 200,00 €
18	K	Jozef Juriš VEKAM	Trnovské pohodové slávnosti 2022	5 000,00 €
19	K	Boinka, občianske združenie	13. Medzinárodný festival klavírneho umenia FORUM PER TASTI 2022	1 592,00 €
21	K	Za oponou n. o.	divadelný tábor Za oponou 2022	3 850,00 €
22	K	Mgr.art. Zuzana Burianová	Streetnutia - tanec v uliciach	2 000,00 €
23	K	Cech Terra de Selinan	Stredoveký deň Žilina XIV - materiálová podpora	2 500,00 €
24	K	Tanečné divadlo Alternatív	Malý princ sa túla v Žiline	2 500,00 €
25	K	Krajské kultúrne stredisko v Žiline	Tvorivé dielne pre deti z Ukrajiny	1 463,00 €
26	K	Truc sphérique	Festival Kiosk 2022	2 500,00 €
27	K	Truc sphérique	Žilinsko-ukrajinská kultúrna iniciatíva	2 500,00 €
28	K	Klub autentického folklóru Hojana	Tanečný dom v Žiline	700,00 €
29	K	OK Music, s.r.o.	Klubové leto na terase 2022	2 100,00 €
30	K	Bábkové divadlo Žilina	Bábkač v záhrade 2022	4 400,00 €
31	K	Láska k tancu	Ikarove krídla 52. premiéra Tanečného divadla DIANA	1 000,00 €
32	K	Art VAMO	80 rokov od prvého transportu Židov zo staničky Záriečie	1 660,00 €
33	K	Božena Kováčová	Odyssea	500,00 €
34	K	Miestny odbor Živena, spolok slovenských žien,	Kulinárske podujatie - "Žilinský kapustný deň"	600,00 €
35	K	Telovýchovná jednota JEDNOTA Bánová	5.ročník spájania komunít kultúry a športu - Susedský deň.	1 500,00 €
36	K	Považská galéria umenia v Žiline	Cesta k novým návštevníkom - propagácia aktivít Považskej galérie umenia v Žiline	1 000,00 €
37	K	Považská galéria umenia v Žiline	"Verejný priestor verzus súkromný záujem" (pracovný názov) - verejná diskusia	1 100,00 €
38	K	ALL MEDIA, s.r.o.	Publikácia - Stratená Žilina 3 (2. etapa)	500,00 €
39	K	OBČIANSKE ZDRUŽENIE POLONUS v Žiline	Dni poľskej kultúry v Žiline	2 500,00 €
40	K	Krajské centrum nepočujúcich ANEPS Žilina	Približovanie	2 500,00 €
41	K	Krajská knižnica v Žiline	Osobnosti mesta	2 100,00 €
42	K	Zuzana Nezvalová - Tanečné štúdio Lentilky	Letný galaprogram	800,00 €
43	K	FC JUVENTUS ŽILINA	JUVENTUS FAMILY DAY a MDD 2022	1 910,00 €
45	K	Boardlip	SkateAthmo	1 000,00 €
46	K	Malá Fatra	Jarná Krása 2022	1 500,00 €
47	K	NOBIS PROSPERE	Oprava omietky na prístenej kaplnke na Hruštinách a úprava jej okolia	1 000,00 €
48	K	NOBIS PROSPERE	Zoltán Kéry (monografia) k 85. výročiu narodenia	440,00 €
49	K	Lepra Delirio, s.r.o.	Festival Umenia Ulice	4 000,00 €
50	K	Kultúrne centrum Deža Hoffmanna	Koncerty medzi tujkami	1 500,00 €
52	K	Spolok SEPTENTRIO	20 rokov s pamiatkami	2 500,00 €
53	K	MESTO akusticky	Žilina akusticky	4 000,00 €
54	K	Ing. Alena Voštenáková - EMÓCIA	MAĽUJ PODĽA SEBA 8.	1 200,00 €
55	K	Mgr. Jakub Kaprál	NEW GENERATION	4 000,00 €
SPOLU				115 015,00
56	Š	Lezecký klub LA SKALA	Európsky pohár mužov a žien v lezení na obťažnosť a rýchlosť	1 500,00 €
57	Š	Kraso klub Žilina	40.ročník Veľká cena Žiliny v krasokorčuľovaní	1 000,00 €
58	Š	SLOVAN MALÁ FATRA - HÁDZANÁRSKY KLUB ŽIL	Slovak Open Handball U12 2022	2 000,00 €

59	Š	ŠK JUVENTA Žilina, o. z.	15. ročník Žilinského viacboja všestrannosti	2 500,00 €
60	š	Žilinský športový klub	26. ročník európskeho pohára v paracyklistike v dňoch 11.-12.6.2022	2 000,00 €
61	Š	Žilinské blatičko	Žilinský Zlom väz, amatérsky prekážkový beh	1 500,00 €
62	Š	ECODICO, družstvo	Žilinský mestský polmaratón 2022 8. ročník	3 500,00 €
63	Š	Žilinský pedál	PEDÁLovník a PEDÁLovníček	1 000,00 €
64	š	Academic Žilinská univerzita v Žiline	Beh do strečnianskych hradných schodov - podpora 25. ročníka masového športového podujatia	1 191,00 €
65	š	Academic Žilinská univerzita v Žiline	Beh 17. novembra 2022 - podpora 56. ročníka masového športového podujatia	1 200,00 €
66	Š	A K A Z A	Community RUN V.	900,00 €
67	Š	Žilinská mestská basketbalová liga	STREETBALL PROTI RAKOVINE 2022	3 500,00 €
68	š	Tenisový klub Žilina	Medzinárodný tenisový turnaj ITF U 18 ŽILINA JUNIOR OPEN 2022	2 300,00 €
69	š	Tučniaky Žilina	Podpora športového otužovania a dialkoveho plávania	700,00 €
70	Š	DIAMOND GYM o. z.	Professional Muaythai League	2 500,00 €
71	Š	Mestský športový klub nevidiacich a slabozrakých	Športom proti hendikepu	500,00 €
72	š	Cech Terra de Selinan	Žilinský Kumšt V	1 000,00 €
73	š	EKOsport Žilina	2. kolo MSR a SP minikár	500,00 €
74	š	Športcentrum Žilina	4. ročník stolnotenisového turnaju registrovaných a neregistrovaných športovcov	900,00 €
75	š	Žilinský klub vodákov - Žilina, o. z.	Skús, čo dokážeš na vode 4!	400,00 €
76	š	Inline Club Žilina, o. z.	Inline Žilina 2022	700,00 €
77	š	Občianske združenie Straník	Športujeme s radosťou	500,00 €
78	š	Klub plaveckých športov Nereus Žilina, o. z.	Žilinský triatlon 2022	4 000,00 €
79	š	Argi Academy	Športový deň detí	400,00 €
81	š	ŽILINA V POHYBE	ŽLTA 2022	1 300,00 €
82	š	TTklub	Stolný tenis - hra pre každého	400,00 €
83	š	Cyklistická Detská Tour	Detská tour Petra Sagana	4 000,00 €
84	š	Q.point, s.r.o.	12. ročník Žilinské veže - Beh do neba 2022	1 800,00 €
85	š	FC JUVENTUS ŽILINA	FUTURE CUP 2022 festival mladých talentov	1 800,00 €
86	š	KST STAVBÁR Žilina	Žilinská 50 tka 25 ka a 15 tka - dialkový turistický pochod a cykloturistický okruh okolím Žiliny	599,60 €
87	š	Futbalový klub Trnové	Memoriál Milana Šindelára	400,00 €
88	š	Športový klub futbalu VIX Žilina	HALOVĚTURNAJE	400,00 €
90	š	Ing. arch. Michal Kondela	Discgolf Budatínsky hrad 2022	500,00 €
SPOLU				47 390,60
91	V	Cesty k podnikaniu	Camp-ík mladých podnikateľov	350,00 €
92	V	Žilinská univerzita	Žilinská detská univerzita 2022	1 050,00 €
93	V	Špeciálna základná škola s materskou školou, Jár	Vdýchame príbehom dušu	1 800,00 €
94	V	Mladý podnikavec	Tvoríme lepšiu budúcnosť - podpora kreatívneho vzde	540,00 €
95	V	Komunitné vzdelávanie Kalimba	Zážitky v Tramtárii	974,00 €
97	V	Občianske združenie Stopy	Zabudnuté cesty	1 400,00 €
98	V	Občianske združenie Stopy	Edge camp - anglický a športový tábor pre stredoškola	567,00 €
99	V	SYTEV	Vyjadrujeme sa bez nenávisťi	400,00 €
100	V	FBI UNIZA	Denná letná škola FBI UNIZA Mladý záchranár 2022	1 812,00 €
101	V	Súkromná škola umeleckého priemyslu	Osobnosti Žiliny v komikse, sieťotlačí a modrotlačí	1 589,00 €
102	V	DOMEC	Detský klub Domček	763,48 €
103	V	Občianske združenie ARCUS	Mládež bez predsudkov	2 500,00 €
104	V	Gymnázium, Veľká okružná 22, Žilina	Bádam ja, bádaš ty	450,00 €
105	V	Slovenský Červený kríž, územný spolok Žilina	SimEdu - Simulačno-Edukačné centrum Slovenského Červeného kríža	3 490,00 €
106	V	Detské centrum Havino s. r. o.	Nie je nezmyslom vedieť o svojich zmysloch	1 300,00 €
107	V	MFF Eko, s.r.o.	JUNIOR festival	400,00 €
SPOLU				19 385,48
108	SZ	MRAVENISKO, o.z.	Otvorme dvere nadaným s hendikepom	1 241,00 €
109	SZ	Stella Spei	Športové aktivity pre seniorov, ZŤP a ZŤP-S	1 000,00 €
110	SZ	Slovenská únia sluchovo postihnutých ZO Žilina	Vzdelávací a rehabilitačný pobyt pre sluchovo postihn	949,66 €
111	SZ	Okresná rada ŽILINA	sociálna a zdravotná oblasť	500,00 €
112	SZ	ART KLUB Z	Umelecké dielne pre deti s mentálnym postihnutím	2 580,00 €
113	SZ	Krajská knižnica v Žiline	Nauč ma pliesť, ja ti budem čítať	1 340,00 €
114	SZ	Krajské centrum nepočujúcich ANEPS Žilina	V zdravom tele, zdravý duch	2 200,00 €
115	SZ	Centrum Orchidea	Tam, kde je bezpečie, je aj rast	3 400,00 €
SPOLU				13 210,66
116	ŽP	Žilinské labky	Kastračný program mačiek 2022	1 950,00 €
117	ŽP	PAPAVERO	POKOJ V DUŠI	1 280,79 €
118	ŽP	Arboreum Garden, o. z.	Záhrada Arboreum 2022	2 000,00 €
119	ŽP	Telovýchovná jednota HVIEZDA ZÁDUBNIE	Zbohom, smetisko, vitaj, nový park a ihrisko 2	1 700,00 €
120	ŽP	OKOPEME o.z.	ZaKoZa - vybudovanie prvej žilinskej komunitnej záhra	2 200,00 €
121	ŽP	Tul/k/áčik	Pomoc pouličným mačkám v Žiline 2022	2 350,00 €
122	ŽP	Malá Fatra	Park sv. Juraja Trnové	2 000,00 €

123	ŽP	ALL SERVICE, s. r. o.	Vznik parku Hruštiny pri Vodnom diele Žilina	3 500,00 €
124	ŽP	Ekotopfilm spol. s r.o	EKOTOPFILM - ENVIROFILM	2 635,00 €
SPOLU				19 615,79
125	IP	Občianske združenie Stopy	inštitucionálna podpora	2 000,00 €
126	IP	Komunitné vzdelávanie Kalimba	inštitucionálna podpora	4 600,00 €
127	IP	Tanečné divadlo Alternatív	inštitucionálna podpora	6 050,00 €
128	IP	Truc sphérique	inštitucionálna podpora	10 000,00 €
129	IP	Miešaný zbor Žilina, OZ	inštitucionálna podpora	9 000,00 €
130	IP	NADÁCIA POLIS ŽILINA	inštitucionálna podpora	9 000,00 €
131	IP	Slovenský Červený kríž, územný spolok Žilina	inštitucionálna podpora	10 000,00 €
132	IP	Inštitút Communio, n. o.	inštitucionálna podpora	2 100,00 €
133	IP	Krajské centrum nepočujúcich ANEPS Žilina	inštitucionálna podpora	5 000,00 €
134	IP	NOBIS PROSPERE	inštitucionálna podpora	1 401,90 €
SPOLU				59 151,90
Celkom grantové dotácie				273 769,43

K = kultúra

Š = šport

V = vzdelávanie

SZ = sociálna a zdravotná oblasť

ŽP = životné prostredie

IP = inštitucionálna podpora

DOTÁCIE – PRÍSPEVKY PRIMÁTORA 2022

Dot. č.	Uhradená dňa	Organizácia	Účel	Oblasť				Spolu
				Kultúra	Šport	Životné prost.	Sociál. oblasť	
1.	8.2.2022	Jednota aktívnych seniorov Žilina-Bytčica	úhrada nákladov na dopravu v súvislosti s účasťou na EXPO v Dubaji na cenu primátora mesta Žilina najmladšiemu účastníkovi festivalu Allegretto Žilina			500,00		500,00
2.	6.4.2022	Hudobné centrum	na úhradu nákladov spojených s údržbou športového náradia/techniky/ a nákladov spojených s účasťou na športových podujatiach	300,00				300,00
3.	6.4.2022	Autocross team Žilina	na náklady spojené s poskytnutím tlačových dát ilustrácií na výstavu z projektu „Rok dobrých správ,,	2 000,00				2 000,00
4.	30.3.2022	Studio Bororo s.r.o.	náklady spojené s realizáciou pamätných štípkov a razenie žetónov a plakiet pre tieto štípy v súvislosti s projektom „Strom pokoja v Oceánii“	1 500,00				1 500,00
5.	6.4.2022	Servare et Manere	na pamätné mince pre pretekárov pri príležitosti konania memoriálu na počesť genmjr. Jozefa Gabčíka		500,00			500,00
6.	9.5.2022	Asociácia 5. pluku a špeciálnych síl	na nákup potravín na prípravu občerstvenia, kvetov a sladkostí pre deti pri príležitosti osláv Dňa matiek			200,00		200,00
7.	3.5.2022	Jednota dôchodcov na Slovensku, ZO JDS Žilina-Brodno	na úhradu nákladov na oslavu sviatku Dňa matiek			288,39		288,39
8.	3.5.2022	Jednota dôchodcov na Slovensku, ZO JDS Žilina-Vranie	na úhradu nákladov spojených s organizáciou Majstrovstiev Slovenska mládeže a dospelých		2 000,00			2 000,00
9.	9.5.2022	Lezecký klub LA SKALA	na úhradu cateringových služieb pri príležitosti konania 8.ročníka festivalu Bábková Žilina 2022 - Živý festival	600,00				600,00
10	9.5.2022	Bábkové divadlo Žilina	na úhradu ubytovania a akreditácie na MS Masters v zjazde na divokej vode dvojice Vladimír Vala a Jaroslav Slučík		450,00			450,00
11.	3.6.2022	Telocvičná jednota Sokol Žilina	na úhradu veterinárnych nákladov mačiek a psíkov v starostlivosti občianskeho združenia Tul/K/áčik			650,00		650,00
12	22.6.2022	Tul/k/áčik	na úhradu prenájmu priestoru a zdravotnej služby na podujatí SkateAthmo		380,00			380,00
13	9.6.2022	Boardlip	na úhradu nákladov potrebných na realizáciu podujatia Adrenalin Film Festival	750,00				750,00
14	30.6.2022	OZ Adrenalin	na vylepšenie a udržanie technického zabezpečenia trainingového procesu lyžiarskeho klubu		2 600,00			2 600,00
15	9.6.2022	Lyžiarsky klub SKI PROFIT Žilina	na úhradu nákladov spojených s organizáciou plaveckých pretekov Jarňá cena Žiliny 2022		1 000,00			1 000,00
16	20.6.2022	Plavecký klub Tenax Žilina, o.z.	na úhradu nákladov nevyhnutných na realizáciu podujatia Piknik v meste				1 000,00	1 000,00
17	13.6.2022	MATMAR	na úhradu nákladov nevyhnutných na realizáciu podujatia Piknik v meste					350,00
18	13.6.2022	MATMAR	na úhradu nákladov nevyhnutných na realizáciu podujatia Piknik v meste			350,00		350,00

19	20.6.2022	Rímskokatolícka cirkev, Žilinská diecéza	na financovanie rekonštrukcie na katedrále Najsvätejšej Trojice v Žiline	40 000,00					40 000,00
20	20.6.2022	SC Sailor	na úhradu nákladov spojených s organizáciou MDD na Vodnom Diele Žilina		350,00				350,00
21	24.6.2022	SPARTAN ŽILINA	na úhradu nákladov spojených s bežeckou štafetovou súťažou Od Tatier k Dunaju		200,00				200,00
22	22.6.2022	Žilinský skrášľovací spolok	na úhradu nákladov na kosenie mestského Parku Frambor bez zberu trávnej hmoty			1 000,00			1 000,00
23	29.6.2022	Mladý podnikavec	na úhradu nákladov na realizáciu podujatí s názvom Deň zábavy a pohody	300,00					300,00
24	28.6.2022	Jednota dôchodcov na Slovensku, ZO JDS Žilina- Záštranie	na nákup potravín na prípravu občerstvenia pri príležitosti osláv Dňa matiek a otcov				350,00		350,00
25	1.7.2022	Bojnka, občianske združenie	na ceny pre súťažiacich 13. medzinárodného festivalu klavírneho umenia FORUM PER TASTI 2022	500,00					500,00
26	20.7.2022	Jednota dôchodcov na Slovensku, ZO JDS Žilina- Brodno	na nákup potravín na prípravu občerstvenia, kvetov, darčekových predmetov, nájmu, hygienických pomôcok, nápojov a pochutín a sladkostí pre deti pri príležitosti osláv Dňa otcov a Mesiaca úcty k starším				600,00		600,00
27	16.8.2022	Slovenský zväz športového rybolovu	na úhradu nákladov na zabezpečenie účasti Slovenskej reprezentácie juniorov v love rýb na umelú mušku		580,00				580,00
28	16.8.2022	Olympijský klub Žilina	na úhradu nákladov spojených s uskutočnením medzinárodného atletického podujatia ZÁTOPKOVÁ DESIATKA		865,00				865,00
29	26.8.2022	SOVVA	na zabezpečenie vedeckých stánkov pri príležitosti konania 16.ročníka festivalu vedy Európska noc výskumníkov					500,00	500,00
30	26.8.2022	NADÁCIA POJUS ŽILINA	na úhradu nákladov štyroch podujatí projektu, ktorý je zameraný na osvetu v oblasti zdravého životného štýlu	1 050,00					1 050,00
31	26.8.2022	MARTES, s.r.o.	na úhradu autorského honoráru historickej štúdie - príspevok žilinského regiónu k rozvoju informačných a komunikačných Technológií na Slovensku					500,00	500,00
32	11.11.2022	Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Stráňavy	na financovanie výstavby kostola v Mojšovej Lúčke	10 000,00					10 000,00
Spolu				57 000,00	9 925,00	2 000,00	1 938,39	2 000,00	72 863,39

ŠPORTOVÉ DOTÁCIE ZA ROK 2022

Č. zmluvy	Športový klub	Suma
135	Bowlingový klub Žilina	6 460,00 €
136	Kraso klub Žilina	3 300,00 €
137	Telovýchovná jednota Mladost' Žilina	6 600,00 €
138	SLOVAN MALÁ FATRA - HÁDZANÁRSKY KLUB ŽILINA	7 100,00 €
139	MŠK Žilina, a.s.	19 800,00 €
140	Tanečno-športový klub TOP DANCE Žilina	5 450,00 €
141	Academic Žilinská univerzita v Žiline	5 550,00 €
142	ŠK JUVENTA Žilina, o. z.	11 050,00 €
143	ŠK JUVENTA Žilina, o. z.	6 520,00 €
144	Academic Žilinská univerzita v Žiline	5 550,00 €
145	ŽILINSKO-RAJECKÝ GOLFOVÝ KLUB	6 460,00 €
146	TTklub	2 800,00 €
147	PRVÝ ŽILINSKÝ GOLFOVÝ KLUB (P.Ž.G.K.)	2 330,00 €
148	SLÁVIA Žilinská univerzita	4 600,00 €
149	Žilinský klub vodákov - Žilina, o. z.	3 320,00 €
150	Lezecký klub LA SKALA	13 000,00 €
151	Karate klub Žilina, o. z.	17 900,00 €
152	Stolnotenisový oddiel Trnové	2 550,00 €
153	ŠK DUKLA ŽILINA	3 300,00 €
154	A K A Z A	7 100,00 €
155	Mládežnícky basketbalový klub Victoria Žilina	11 050,00 €
156	Academic Žilinská univerzita v Žiline	11 050,00 €
157	Atletický oddiel Žilina, o.z.	6 100,00 €
158	Zuzana Nezvalová - Tanečné štúdio Lentilky	4 600,00 €
159	Plavecký klub Tenax Žilina, o.z.	5 500,00 €
160	Telocvičná jednota Sokol Žilina	3 610,00 €
161	Robotnícka Telovýchovná jednota Brodno	6 000,00 €
162	Tenisový klub Žilina	8 400,00 €
163	DIAMOND GYM o. z.	6 050,00 €
164	Telovýchovná jednota HVIEZDA ZÁDUBNIE	6 520,00 €
165	Figure Skating Club Žilina	3 610,00 €
166	K2 Žilina	3 300,00 €
167	Academic Žilinská univerzita v Žiline	2 800,00 €
168	Tanečný klub MINI Žilina	6 460,00 €
169	SLÁVIA Žilinská univerzita	5 500,00 €
170	Horolezecký klub James Šarpoš Žilina	6 460,00 €
171	REFLEX Žilina	5 500,00 €
172	Futbalový klub Zástranie	3 900,00 €
173	Argi Academy	7 100,00 €
174	Telovýchovná jednota Považský Chlmec	3 600,00 €
175	Volleyball Academy Žilina, o. z.	11 050,00 €
176	Academic Žilinská univerzita v Žiline	3 320,00 €
177	ŠKST-CENTRUM	5 550,00 €
178	CyS - Akadémia Petra Sagana	12 000,00 €
179	Telovýchovná jednota JEDNOTA Bánová	11 200,00 €
180	SLÁVIA Žilinská univerzita	3 320,00 €
181	Športcentrum Žilina	5 050,00 €
182	EKOsport Žilina	2 500,00 €
183	Inline Club Žilina, o. z.	2 330,00 €

184	MŠK Žilina FUTSAL	7 040,00 €
185	BASKETBALOVÝ KLUB MLÁDEŽE ŽILINA - ZÁVODIE	6 520,00 €
186	Klub plaveckých športov Nereus Žilina, o. z.	3 320,00 €
187	Klub plaveckých športov Nereus Žilina, o. z.	9 300,00 €
188	Klub plaveckých športov Nereus Žilina, o. z.	5 550,00 €
189	Telovýchovná jednota TATRAN Bytčica	4 930,00 €
190	Žilina Bears rugby club	5 580,00 €
191	Skate Žilina	3 300,00 €
192	Cyklistická Detská Tour	6 100,00 €
193	MB Ski club Žilina	3 400,00 €
194	1. KŠK Žilina	5 900,00 €
195	Športový klub M.K. BROS Racing	3 300,00 €
196	Občianske združenie - Šport Žilina	5 080,00 €
197	Cech Terra de Selinan	1 400,00 €
198	Cech Terra de Selinan	2 550,00 €
199	Žilina Warriors, o.z.	2 300,00 €
201	Futbalový klub Trnové	4 930,00 €
202	Klub športového potápania DELFÍN Žilina	3 280,00 €
203	Šachový klub Mladost' Žilina	7 054,64 €
204	FC JUVENTUS ŽILINA	9 300,00 €
205	Žilinský športový klub	1 800,00 €
206	HC UNIZA	5 000,00 €
207	Športový klub Žirafa	2 550,00 €
208	MSHKm	19 800,00 €
209	Športový klub polície Žilina	1 800,00 €
210	ŠK DUKLA ŽILINA	1 800,00 €
211	DIAMOND GYM o. z.	3 000,00 €
212	Figure Skating Club Žilina	2 000,00 €
213	REFLEX Žilina	1 800,00 €
214	REFLEX Žilina	1 800,00 €
215	Klub plaveckých športov Nereus Žilina, o. z.	1 800,00 €
216	Klub plaveckých športov Nereus Žilina, o. z.	3 000,00 €
217	Občianske združenie - Šport Žilina	1 000,00 €
218	Žilinský športový klub	2 000,00 €
219	Volleyball Academy Žilina, o. z.	40 000,00 €
220	Academic Žilinská univerzita v Žiline	5 000,00 €
221	Academic Žilinská univerzita v Žiline	5 000,00 €
222	Academic Žilinská univerzita v Žiline	5 000,00 €
SPOLU		518 454,64 €

SPRÁVA ŠPORTOVÝCH ZARIADENÍ

Športové areály v rámci Žiliny, ktoré sú v majetku mesta, spadajú od januára 2022 pod správu novej spoločnosti. Správa športových zariadení mesta Žilina, s. r. o. (ďalej SŠZ) je spoločnosť, ktorej 100 % vlastníkom je Mesto Žilina. Právnu subjektivitu nadobudla 1. 12. 2012 na základe zakladateľskej zmluvy pod názvom Mestská krytá plaváreň, s. r. o. a od 7. 4. 2021 sa zmenil obchodný názov spoločnosti z dôvodu schválenia zmeny organizačnej štruktúry. Od 1. 1. 2022 SŠZ prevádzkuje športové objekty Mesta Žilina na základe Nájomnej zmluvy č. 724/2021 a Mandátnej zmluvy na služby spojené s prevádzkou Zimného štadióna v Žiline č. 420/2018.

Hlavná činnosť:

1.) Prevádzka – Mestská krytá plaváreň (ďalej MKP):

- a) organizácia ponúka širokej verejnosti 50 metrový krytý plavecký bazén a počas letnej sezóny vonkajší areál s dvoma 50 metrovými bazénmi s atrakciami (tobogan, detský bazén, detské ihrisko, trampolína, stánky rýchleho občerstvenia),
- b) prevádzka fínskej sauny – súčasťou je ochladzovací bazén, odpočívareň a morský aerosólový kúpeľ a masáže,
- c) prenájom nebytových priestorov – reštaurácia, bufety, kancelárske priestory.

2.) Prevádzka – Športová hala Javorku (ďalej ŠHJ), ktorú využíva hlavne ZŠ V. Javorku, CVČ Žilina a športové kluby.

3.) Prevádzka – Vonkajšie športoviská (ďalej VŠI), ktorú využíva hlavne verejnosť. VŠI na Oravskej ceste a na Vodnom Diele Žilina.

4.) Prevádzka – Zimný štadión Žilina (ďalej ZŠ), ktorú využívajú hlavne VLČI Žilina, a. s., VLČI ŽILINA – mládež, s. r. o., krasokorčuľarske kluby a verejnosť.

MESTSKÉ DIVADLO ŽILINA

(zo správy o výsledkoch činnosti a hospodárenia divadla k 31. 12. 2022)

Už niekoľko sezón sa dramaturgia Mestského divadla Žilina programovo orientuje na súčasné texty uvádzané v slovenskej premiére, nové dramatisácie a pôvodnú súčasnú slovenskú drámu. Cielená programová štruktúra, výrazne zameraná na texty súčasnej slovenskej a svetovej drámy, je v takejto sústredenej miere na Slovensku neobvyklá. Žilinské divadlo je zrejme jediné z profesionálnych divadiel, ktorého dramaturgia dlhodobo uvádza diela súčasných svetových a slovenských autorov a zároveň sprístupňuje mladým a začínajúcim slovenským talentom a umelcom, profesionálnu divadelnú scénu na ich sebaaprezentáciu. Otvára zaujímavú možnosť konfrontácie súčasnej svetovej tvorby a pôvodnej slovenskej tvorby. Naznačuje smer, ktorým sa uberá slovenská divadelná tvorba a aká je jej podoba, ktorú spoluvytvára tiež svojou jedinečnosťou, pravosťou a hodnovernosťou nová generácia mladých divadelných umelcov, ktorým Mestské divadlo Žilina vychádza svojou dramaturgiou a programovým zameraním v ústrety. Mestské divadlo Žilina zastrešuje činnosť Folklorneho súboru Rozsutec, Dychovej hudby Fatranka a Rosenfeldovho paláca.

Mestské divadlo Žilina vykazovalo nižšie vlastné príjmy v prvom štvrťroku 2022, ktoré boli zapríčinené hlavne pandemickými opatreniami proti šíreniu ochorenia COVID-19, a teda obmedzenými možnosťami hrania a zníženou kapacitou v hľadisku. Po čiastočnom ukončení mimoriadnych opatrení (lockdowne) divadlo odohralo svoje prvé predstavenie 21. januára 2022 (pre 50 % kapacitu sály, vstup v režime očkování/prekonaní). Divadlo otvorilo svoje brány pre verejnosť slovenskou premiérou hry Armina Petrasa Anna Karenina v réžii Mariána Amslera. Inscenácia bola naštudovaná k 30. výročiu založenia divadla. Až od 28. marca 2022 začalo divadlo fungovať v štandardnom režime, zrušili sa opatrenia pre hromadné podujatia (tzv. režimy OTP, OP, kapacitné obmedzenia). Od mája divadlo do programu opäť obnovilo aj organizované predstavenia pre školy a hosťujúce predstavenia. V mesiacoch september a október sa stalo prijímateľom kultúrnych poukazov. Do bežného fungovania sa vrátili aj Rosenfeldov palác, folklórny súbor Rozsutec a dychová hudba Fatranka. Z hľadiska umeleckej činnosti naštudovalo Mestské divadlo Žilina v roku 2022 dve slovenské premiéry zahraničných textov (Anna Karenina, Kaderničky) a dve svetové premiéry autorských textov písaných na telo umeleckého súboru (Kreutzerova sezóna / Čia vina? a Coco Chanel). Z mimodivadelných aktivít zrealizovalo sériu čítaní Čítaj a zaži v Krajskej knižnici v Žiline, ktoré prepájali literatúru s dramaturgiou divadla. Mimoriadnym publikačným počínom divadla v roku 2022 bolo zostavenie a vydanie publikácie k 30. výročiu založenia divadla Almanach / príbeh jedného divadla, ktorá zachytáva 30 ročnú existenciu Mestského divadla Žilina prostredníctvom príbehov ľudí, ktorí tu pôsobili, pôsobia alebo Mestské divadlo pozorujú zvonku. V spolupráci s občianskym združením Štúdio MD realizovalo divadlo medzinárodnú konferenciu a workshop Cesty k novému publiku a Rosen-

feldov palác výtvarno-edukačný projekt prednášok a workshopov Malé dejiny umenia alebo leto s umením 2. Obidve podujatia boli podporené z verejných zdrojov Fondom na podporu umenia. Napriek náročnému pandemickému obdobiu si divadlo udržalo stabilné hospodárenie. Hospodársky výsledok k 31. decembru 2022 predstavuje zisk vo výške 1 090,39 eura z hlavnej činnosti a zisk 108,50 eura z podnikateľskej činnosti.

Mestské divadlo Žilina zastrešuje činnosť Folklórneho súboru Rozsutec, Dychovej hudby Fatranka a Rosenfeldovho paláca. Riaditeľom divadla bol Mgr. Michal Vidan.

AKTIVITY MESTSKEJ POLÍCIE ŽILINA

(zo správy o činnosti Mestskej polície Žilina za rok 2022)

Vďaka aktívnej podpore vedenia mesta Žilina bola v roku 2022 zabezpečená kontinuita rozvoja a modernizácie útvaru Mestskej polície Žilina v intenciách koncepcie náčelníka mestskej polície. Okrem bežného dohľadu nad verejným poriadkom, plnila mestská polícia aj ďalšie úlohy. Išlo o preventívno-bezpečnostné akcie, bezpečnostné opatrenia počas podujatí, monitorovanie verejných priestranstiev kamerovým systémom, odchyť zatúlaných psov, pôsobenie v oblasti prevencie a represie. Neoddeliteľnou súčasťou činností bola aj spolupráca so zložkami Policajného zboru, Integrovaného záchranného systému a orgánmi verejnej a štátnej správy.

ORGANIZAČNÉ ČLENENIE

Mestská polícia Žilina (ďalej len „MP Žilina“) je poriadkový útvar mesta. Činnosť mestskej polície riadi jej náčelník, ktorého v čase jeho neprítomnosti zastupuje zástupca náčelníka. V zmysle platného organizačného poriadku organizačnú štruktúru MP Žilina v roku 2022 tvorili:

1) Vedenie mestskej polície:

- a) náčelník MP,
- b) zástupca náčelníka,
- c) vedúci oddelení,
- d) veliteľia okrskov.

2) Oddelenie výkonu služby:

a) Stanica Centrum, Hollého 11, Žilina

- okrskov Centrum,
- okrskov Hliny – Miesto 1. kontaktu ZŠ Hliny VII,
- okrskov mestských častí 1,
- okrskov mestských častí 2.

b) Stanica Hájik, Korzo 31, Žilina

- okrskov Hájik.

c) Stanica Vlčince, Nanterská 29, Žilina

- okrskov Vlčince,
- okrskov Solinky – Miesto 1. kontaktu ZŠ s MŠ Gaštanová.

3) Oddelenie prevencie, životného prostredia a správy MP:

- referát prevencie,
- referát životného prostredia,
- referát informácií a sťažností.

4) Oddelenie vzdelávania a osobitných činností, Hollého 11, Žilina:

- školiace stredisko,
- referát informatiky a mestského kamerového systému,
- referát priestupkov,
- referát kynológie a odchyty zvierat.

5) Vnútorne a organizačné oddelenie, Hollého 11, Žilina:

- referát správy finančného majetku,
- referát ľudských zdrojov,
- referát správy rozpočtu a účtovníctva,
- referát podpory a administratívy,
- referát hospodárskej správy.

Počas kalendárneho roka jednotlivé zložky organizačnej štruktúry útvaru MP Žilina medzi sebou úzko spolupracovali pri plnení úloh vyplývajúcich z platnej právnej úpravy a obsahovej náplne činnosti.

Rozčlenenie počtu priestupkov podľa okrskov mestskej polície v rámci mestských častí mesta:

1. Okrsok Centrum

centrum mesta – počet priestupkov – 6692

Malá Praha – počet priestupkov – 30

Hliny 1 – 4 – počet priestupkov – 5687

2. Okrsok Hliny

Hliny 5 – 7, – počet priestupkov – 827

Bôrik – počet priestupkov – 656

Park Ľ. Štúra – počet priestupkov – 36

3. Okrsok mestských častí 1

Mojšová Lúčka – počet priestupkov – 10

Vodnie dielo – počet priestupkov – 4

Rosinky – počet priestupkov – 503

Trnové – počet priestupkov – 21

4. Okrsok mestských častí 2

Budatín – počet priestupkov – 47

Brodno – počet priestupkov – 16

Zádubnie – počet priestupkov – 3

Zástranie – počet priestupkov – 6

Vranie – počet priestupkov – 2

Považský Chlmec – počet priestupkov – 9

5. Okrsok Hájik

Hájik – počet priestupkov – 688

Bánová – počet priestupkov – 43

Závodie – počet priestupkov – 205

Strážov – počet priestupkov – 46

Žilinská Lehota – počet priestupkov – 0

6. Okrsok Vlčince

Vlčince – počet priestupkov – 2913

lesopark Chrasť – počet priestupkov – 1

Solinky – počet priestupkov – 259

Bytčica – počet priestupkov – 177

KRIMINALITA 2022

Štatistiky kriminality za mesto Žilina sa samostatne neevidujú. Aj tentokrát vychádzame z analýzy údajov zistených za Obvodné oddelenia Policajného zboru Žilina-západ a Žilina-východ, ktoré sú dislokované priamo na území mesta Žilina. Uvedená štatistika nezahŕňa údaje z mestských častí Brodno, Mojšova Lúčka, Vranie, Zádubnie, Zástranie a Žilinská Lehota. Tieto patria spolu s okolitými obcami do územnej pôsobnosti Obvodného oddelenia PZ Žilina-okolie. Štatistiku za mesto by to skresľovalo.

Celkovo bolo v meste Žilina spáchaných 1 479 trestných činov. Objasnených bolo 737 skutkov, čo predstavuje 49,83 %.

Na území mesta bolo spáchaných 98 násilných trestných činov, z ktorých bolo objasnených 60 prípadov. Vražda nebola spáchaná ani jedna. Boli spáchané 2 lúpeže, ktoré boli zároveň objasnené. Páchatelia sa dopustili v 18 prípadoch násilia na verejnom činiteľovi. Úmyselných ublížení na zdraví bolo 53 prípadov, pričom objasnených bolo 26 skutkov.

Celkovo bolo spáchaných 645 majetkových trestných činov, z toho 109 vlámaním. Z ďalšej kriminality to bolo výtržníctvo v 11 prípadoch, drogová trestná činnosť v 54 prípadoch. Ohrozenie pod vplyvom návykovej látky bolo zistené v 91 prípadoch. Ekonomických trestných činov bolo zistených 393, z toho najviac bolo zistených trestných činov pri skrátaní dane, a to 144 skutkov, podvodov bolo spáchaných 39 skutkov.

DOPRAVNÝ PODNIK MESTA ŽILINY

(z Výročnej správy 2022)

Mesto Žilina poskytlo dopravnému podniku v roku 2022 príspevok na prevádzku mestskej hromadnej dopravy vo výške 6 315 000 eur. Rok 2022 bol zároveň prvým rokom, kedy bola v dopravnom podniku zavedený Integrovaný dopravný systém Žilinského samosprávneho kraja (IDS ŽSK). Cestujúci tak mali možnosť cestovať podľa rovnakých prepravných a tarifných podmienok v Žiline a v priľahlých regiónoch všetkými spojmi mestskej hromadnej dopravy, prímestskými autobusmi a vlakmi regionálnej železničnej trate do Rajca. Výška cestovného v IDS ŽSK sa odvíjala od počtu precestovaných zón a dĺžky trvania cesty. Cestujúci si zo schémy mohli vypočítať, cez ktoré zóny vedie ich cesta a podľa toho si zvoliť správny lístok. Každá zóna sa v prepočte zohľadňovala len raz aj v prípade, ak ňou spoj prechádzal na svojej trase opakovane. Počas cestovania mohli cestujúci ľubovoľne prestupovať, no ich cesta nesmela trvať dlhšie, ako ich časová platnosť lístka.

V období roka 2022 DPMŽ ukončil správu a prenájom sústavy verejného osvetlenia, ktoré bude ďalej zabezpečovať spoločnosť Technické služby mesta Žilina. Konateľom spoločnosti bol Mikuláš Kolesár, Ján Šimko zastával pozíciu dopravno-prevádzkového riaditeľa a Henrich Varecha bol technickým riaditeľom.

V tomto roku podnik evidoval 267 zamestnancov. V tabuľke je uvedená štruktúra pracovných zaradení a počet zamestnancov s porovnaním predchádzajúceho roka.

	2022 počet	2021 počet	2020 počet	Porovnanie 2022/2021 (%)
Vodiči:	147	145	137	1,38%
vodiči autobusov	68	72	60	-5,56%
vodiči trolejbusov	79	73	77	8,22%
Robotníci:	72	77	73	-6,49%
dielenský	39	40	38	-2,50%
prevádzkoví	16	18	15	-11,11%
ostatní	17	19	20	-10,53%
Manažment:	48	45	50	6,67%
Zamestnanci spolu:	267	267	260	0,00%

Zhodnotenie výsledkov hospodárenia spoločnosti

Spoločnosť Dopravný podnik mesta Žiliny s. r. o. v období roka 2022 zaznamenala oproti roku 2021 pokles celkových tržieb o 4,72 %, pričom nárast

tržieb z MHD v porovnaní s rokom 2021 bol o 30,46 % väčší (vplyv počtu cestujúcich) a úsporu celkových nákladov o 6,85 %, čo je priaznivá situácia aj napriek vplyvom zvýšenia cien náhradných dielov, pohonných hmôt a cien energií. Pre obdobie roku 2022 bola dopravnému podniku schválená dotácia vo výške 6 315 000 eur, čo bolo o 215 000 eur viac ako v roku 2021. Dopravný podnik si po ročnom vyúčtovaní nárokuje na doplatok 1 196 833 eur a reálna spotreba pre rok 2022 predstavuje výšku 7 511 833 eur, čo bolo o 593 573 eur viac ako v roku 2021. Na uvedenú výšku nákladov mal výrazný vplyv zvýšenie cien materiálov a osobných nákladov, ktoré je podnik povinný upravovať v zmysle kolektívnej zmluvy. Dopravný podnik prepravil o 25,09 % viac osôb oproti roku 2021 a počet ubehnutých kilometrov sa zvýšil v porovnaní s rokom 2021 o 4,38 %. Ekonomická cena výkonu za jeden km v roku 2022 bola 3,64 eur, čo bolo o 22 centov viac ako v období roku 2021.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2022	2021	Porovnanie 2022/2021 v %
Výnosy spoločnosti	€	13 962 766	14 655 222	-4,72
Náklady spoločnosti celkom	€	14 145 849	15 186 130	-6,85
výsledok hospodárenia po zdanení	€	-183 083	-530 908	-65,52
Tržby z MHD	€	2 798 864	2 145 401	30,43
Poskytnutá dotácia z mesta na výkony vo VZ	€	6 315 000	6 100 000	3,52
Investície spoločnosti	€	350 416	23 621	1 383,49
Fyzicky počet zamestnancov spoločnosti	osoby	267	267	0
Počet prepravených osôb MHD	v tis. osôb	21 022	16 806	25,09
Počet ubehnutých kilometrov	v tis. km	3 674	3 520	4,38

TECHNICKÉ SLUŽBY MESTA ŽILINA

Spoločnosť bola založená 13. augusta 2021. Jej 100 % vlastníkom je Mesto Žilina. Od založenia spoločnosti až do 24. februára 2022 bol konateľom spoločnosti Dušan Jantoš. Ten odstúpil z osobných dôvodov. Vo funkcii ho nahradil Peter Rolko. Spoločnosť je financovaná formou dotácie z rozpočtu mesta.

Spoločnosť v roku 2022 pre mesto zabezpečovala správu a údržbu verejného osvetlenia. Konkrétne išlo o činnosť a proces výkonu prevádzky, údržby a riadenia verejného osvetlenia, operatívne zaškoľovanie a odstraňovanie porúch, činnosť prác pod napätím, činnosti spojené s diagnostikovaním, vyhľadávaním a odstraňovaním káblových porúch. Ďalej zabezpečovala príjem hlásení o poruchách verejného osvetlenia, ich evidenciu a odstraňovanie, ako aj riadila verejné osvetlenie na základe schváleného harmonogramu časov spínania. Pre verejnosť zabezpečovala zastupovanie mesta Žilina v rámci stavebných konaní, ako správca inžinierskych sietí v meste Žilina, pripravovala stanoviská a odborné posudky k projektovej dokumentácii týkajúcej sa verejného osvetlenia a vytyčovala podzemné vedenia v teréne.

Spoločnosť sa zároveň pripravovala na zabezpečenie nových služieb, ktoré jej pribudnú v blízkej budúcnosti. Išlo najmä o vývoz malých zberných nádob (začiatok od roku 2023) či kosenie a hrabanie zelených plôch (začiatok od roku 2024). V budúcnosti mesto plánuje rozšíriť služby spoločnosti o ďalšie úkony: správa a údržba dekoratívnych i pitných fontán, oprava a údržba detských a športových ihrísk, oprava a údržba mestského mobiliáru, správa a údržba mestskej zelene, čistenie miestnych komunikácií, chodníkov a verejných priestranstiev a ich zimná údržba.

PRAMENE A POUŽITÁ LITERATÚRA

Vlastné postrehy a poznámky autora z jednotlivých podujatí a udalostí.

Články a iné príspevky z Mestského úradu v Žiline:

- uznesenia z rokovaní Mestského zastupiteľstva v Žiline,
- tlačové správy hovorcovi mesta Žilina,
- ďalšie materiály Odboru komunikácie a vzťahov s verejnosťou Mestského úradu v Žiline (vrátane fotodokumentácie).

Regionálne tlačové médiá:

- týždenník Žilinský večerník,
- týždenník MY Žilinské noviny.

Sociálne siete: Facebook a Instagram.

Audiovizuálne médiá:

- Rádio Frontinus (regionálne rádio),
- Televízia TA3.

Články v elektronických časopisoch a iné príspevky:

- www.zilina.sk,
- www.zilina.sk,
- www.myzilina.sme.sk,
- www.zilinskyvecernik.sk,
- www.zilina-gallery.sk (Jozef Feiler),
- www.nrsr.sk,
- www.statistics.sk,
- www.mskzilina.sk,
- www.pravda.sk,
- www.sita.sk,
- www.nds.sk.

Výročné správy: Mestské divadlo Žilina, Mestská polícia Žilina, Žilbyt, Dopravný podnik mesta Žiliny a Správa športových zariadení.

Kriminalita – Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Slovenskej republiky.